

DARI BASIC COURSE

***SEMESTER 1
Lessons 33-36***

TEACHER COPY

VALIDATION EDITION 2005

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE FOREIGN LANGUAGE CENTER

DARI
Basic Course

SEMESTER 1
Lessons 33-36

June 2005

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE FOREIGN LANGUAGE CENTER

Acknowledgments

Permission to use text and/or graphic images in this Dari language course has been received from the following copyright holders:

Luke Powell (photographs from www.lukepowell.com)
Rahmatullah Omid (photographs from personal collection)
Homayoun Seddiq (photographs from personal collection)
Wida Ahmad (photographs from personal collection)
Najib Rezai (photographs from personal collection)
Kiyoshi Inoue (photographs from www.flyingkong.com)
AGSL American Geographical Society Library, University of Wisconsin-Milwaukee Libraries (photographs from the Harrison Forman collection)
ASC (photographs from www.photoarchive.saudiaramcoworld.com, courtesy of Saudi Aramco World / PADIA / Aramco Services Corporation)
UNESCO (photographs from www.unesco.org/photobank)
UNEP (photographs from http://postconflict.unep.ch/afg_new.htm.)
Robert W. Kranz (photographs from www.war-correspondent.com)
Keith Cook (photographs from www.themenupage.com.)
Mustafa Rasuli (photographs from www.rasuli.com)
John Patton (photographs from <http://mysite.mweb.co.za/residents/ekawasa/JohnPattenGraphics/index.html>)
Dominic Medley/Jude Barrant (photos from Kabul: The Bradt Mini Guide - The Survival Guide to Kabul www.kabulguide.net.)
Gary W. Bowersox "The Gem Hunter," President GeoVision, Inc., PO Box 89646, Honolulu, HI 96830, 808 277-2543, MrGary77@aol.com (photos from <http://www.gems-afghan.com>)
Shahab Azim (photographs from www.aghansite.com)
Ellyn Cavanaugh, Ph.D. (photographs from personal collection and from www.afghan.smugmug.com)
Rosemary Stasek (photos from www.stasek.com/afghanistan)
Kerry Saner (photographs from <http://www.irss-usa.org/pages/KabulPhotos/Page1.html>)
Farhad Darya (photograph from www.farhaddarya.info)
Christina Manuel (photographs from personal collection)
Crown Copyright/MOD (photographs from <http://www.operations.mod.uk/fingal/fimages>)
John Pike (photographs and maps from <http://www.globalsecurity.org/military/world/afghanistan/index.html>)
Moumina Dorgabekova: "Pharmacy in Afghanistan" Boston: Management Sciences for Health
Aseem Koshan (excerpts from Omaid Weekly newspaper)
Ryan Azimi (excerpts from Afghan-Iranian Yellow Pages of Northern California)
Nick Noori (excerpts from Afghan Yellow Pages by N&N Express)
Shahbaz Taheri (excerpts from Northern California Iranian Yellow Pages by Pezhvac Corp.)
Ali Parvin (excerpts from TASVIR Persian American Yellow Pages)
Assad Manely (excerpts from Afghan Yellow Pages of California by Ariana Advertising)

Serajuddin Wahaj (excerpts from Dard-e-Dil-e Afghan monthly publication)
Nasir Durani (poster published by Afghan Center of Fremont, CA)

License was obtained from Nova Development Corporation (Nova) to reproduce digital images of clipart and photos from Art Explosion CD ROMs.

Photos from www.savethechildren.org.uk are used in accordance with the copyright owner's specified restrictions, as posted on the website.

Photos from www.usinfo.state.gov and www.usaid.gov are used in accordance with guidelines provided by FirstGov@mail.fedinfo.gov on "public domain." Additional photos were obtained from:

www.defenselink.mil

www.usmc.mil

www.navy.mil

www.dodmedia.osd.mil

www.defendamerica.mil

Other images are courtesy of royalty-free Stock Exchange (www.sxc.hu), MorgueFile (www.morguefile.com) and Pixelquelle (www.pixelquelle.de); no permission or photo credits are required.

Permission to use copyrighted material was granted on the condition that it be used exclusively for nonprofit educational purposes. Further reproduction is unauthorized.

Cover photograph by Luke Powell.

Table of Contents

Lesson 33: Afghan Furniture	1
Comparison of unequal and of equal entities; review of adjectives derived from nouns	
Lesson 34: At the Pharmacy	19
Comparative adverbs, past conditionals	
Lesson 35: At the Supply Market	35
Review of subject-verb agreement; the Dari conjunction ... هم ... هم ‘both ... and ...’; changing intransitive verbs to transitive ones	
Lesson 36: At a Construction Project	55
Past perfect tense; adverbs of time; correlative conjunction هر قدر ... به همان ... اندازه ‘the (more) ... the (better) ...’	
Review 33-36	75
Glossary	77

GLOSSARY

کمی	a little / a bit
یک تعداد [= یک‌عده] [= عده ای]	a number / a few / some
درباره [= درمورد] [= راجع به]	about
درد	ache / pain
آدرس	address
بزرگسال [= کلان سال]	adult / grown up
اعلان	advertisement / announcement
بعد از [= بعد] [= پس از]	after
بعد از ظهر (بعد از چاشت) (بعد از پیشین)	afternoon
دربرابر [= به مقابل]	against
سن [= سن و سال]	age
قبل [= پیش]	ago
زراعتی	agricultural
زراعت	agriculture
ایرکندیشن	air conditioning
میدان هوایی	airport
همه [= تمام] [= تماماً]	all / every
همگی [= تماماً] (کُلگی)	all / exclusively / entirely
سرتاسر [= سراسر]	all over
نُقل بادامی (نُقل)	almond candy
اگرچه [= با آنکه] [= با اینکه] [= هر چند]	although / even though
همیشه (مدام) (دایم)	always
امبولانس	ambulance
امریکایی	American (nationality)
سفارت امریکا	American Embassy
مقدار (اندازه)	amount / quantity
و	and
خشم [= قهر] [= غضب]	anger / rage
خشمگین [= غضبناک] (قار)	angry
اعلامیه	announcement
یکی دیگر (یکی دیگه)	another
انتیک فروش	antique seller

انتیک فروشی	antique shop
کدام	any
هر چیز	anything / everything
سیب	apple
و عده ملاقات [= قرار ملاقات]	appointment
تقریباً	approximately
بازو	arm
دیپوی اسلحه [= سلاح کوت]	arms depot
رسم	art
به حیث [= به مثابه]	as / in the capacity of
وظیفه (کار)	assignment / duty / task
در (ده)	at / in
خاله	aunt (maternal)
عمه	aunt (paternal)
آسترالیایی	Australian (nationality)
اتومات	automatic (transmission)
طفل (اشٹک)	baby
بد	bad
خریطه (خلته)	bag
نانوا (نانوای)	baker
نانوایی	bakery
توپ	ball
بامیان	Bamyan
پلستر	Band-Aid
بانک	bank
مدیر بانک	bank manager
بارک	barracks
بیرل (بیلر)	barrel
بیحاصل (خاره)	barren
قشله	base (military)
باسکتبال	basketball
تشناب	bathroom / restroom
ریش	beard
مقبول [= قشنگ] [= زیبا]	beautiful / pretty

زیرا [= چونکه] [= به خاطری که] [= برای اینکه]	because
چپرکت [= تختخواب] (تخت خو)	bed / bedstead
اتاق خواب (اتاق خو)	bedroom
پیش از [= قبل از]	before
عقب [= پشت] (پشت سر)	behind
کریمی	beige
توت	berry
بر علاوه [= علاوه]	besides / in addition
بین [= مابین] [= میان]	between / among
بایسکل	bicycle
کلان [= بزرگ]	big / large
تولد [= ولادت]	birth
روزتولد [= سالگره تولد] [= سالگره]	birthday
سیاه	black
خون ریزی	bleeding
آبی	blue
بدن [= جسم] [= وجود] (جان)	body
کتاب	book
بوئل	bottle
دسته	bouquet
بوتیک [= دکان]	boutique
نان خشک [= نان]	bread
عروس	bride
پل	bridge
چارشانه	broad-shouldered
خراب	broken / out of order
برادر	brother
نصواری	brown
عمارت [= تعمیر] [= ساختمان]	building
تخته اعلانات	bulletin board
چپرکت دو طبقه یی (چپرکت دومنزله)	bunk bed
سوختگی	burn
بس [= سرویس]	bus

تجارت [= بزنس]	business
جوازنامه تجارتي [= جواز تجارتي]	business license
تاجر	businessman
ولي [= اما] [= مگر]	but
قصاب	butcher
قصابي	butcher shop / butchering
دوغ	buttermilk
خریدار [= مشتري]	buyer / customer
بزکشي	buzkashi
از پهلوي	by
راستي، ...	By the way, ...
کافي	café
شتر	camel
مي تانين مه ره کمک کنين؟	Can you help me?
موتر	car
موترباري	cargo truck
قالين	carpet / rug
کراچي	cart
گله	cattle
تيلفون جيبی	cellular phone
مرکز	center
سانتي گراد	centigrade
شفاخانه مرکزی	central hospital
مراسم	ceremony / festivity
چوکی	chair
ذغال	charcoal
ارزان	cheap
مرغ	chicken
فرزند (اولاد)	child
طفل	child / baby
چاکليت	chocolate
سگرت	cigarettes
سينما	cinema / theater
شهر	city

جنگ داخلی	civil war
صنف	class / grade
همصنف (همصنفي)	classmate
پاک	clean
پاک (ستره)	clean
اقلیم	climate
بسته	closed
لباس (کالا)	clothes / outfit
ابری [= ابرآلود]	cloudy
ذغال سنگ	coal
سرد (یخ)	cold (temperature)
رنگین	colorful
درون بیابین.	Come in.
راحت [= آرام]	comfortable
قوماندان	commander / leader
تولی	company
دایرهٔ تولی	company orderly room
کاملاً [= بکلی] [= تماماً]	completely / entirely
کمپیوتر	computer
اتاق کمپیوتر	computer lab
تسلیت	condolence
مبارک باشه! [= تبریک!]	Congratulations!
ساختمان	construction
مواد ساختمانی	construction material
مسابقه	contest / game / race
قرارداد	contract / written agreement
آشپز	cook
کلیچه	cookies
جواری	corn
جواری دانه نشده	corn on the cob
کورس	course / class
همکار	coworker
حاصلات	crops
مزدحم (بیروبار)	crowded / busy

مرکز فرهنگی	Cultural Center
در حال حاضر	currently / at present
پشتی [= متکا] [= تکیه]	cushion (for resting or reclining)
بریدگی	cut
خطرناک	dangerous
دری	Dari
تاریک [= تیره]	dark (color)
تاریخ	date
دختر	daughter / girl
روز	day
فوت [= وفات] [= مرگ]	death
حتماً (حتمی)	definitely / by all means
درجه	degree(s)
خوش مزه (مزه دار)	delicious
داکتر دندان	dentist
دشت	desert
دیزل	diesel
مشکل [= دشوار] [= سخت]	difficult / hard
اتاق نانخوری [= اتاق طعام خوری] (اتاق نان)	dining room
میز نانخوری [= میز طعامخوری] [= میزنان]	dining table
دیپلمات	diplomat
مدیر	director / manager
راه خامه	dirt road
کثیف (چتل) (چرک)	dirty
انضباط [= دسپلین]	discipline
نامنظم [= نامرتب] (گدود)	disorganized / messy
سرچرخ	dizzy
داکتر	doctor
سگ	dog
دالر	dollar
خر [= مرکب]	donkey
دروازه [= در]	door
دو نفری	double (occupancy)
در آردهللیز	down the hallway

طبقهٔ پایین [= منزل پایین] (منزل پایان)	downstairs
جمع نظام [= مشق]	drill
راننده (دریور) (موتروان)	driver
لایسنس رانندگی [= جواز رانندگی] (لیسنس)	driver's license
خشک	dry
در جریان [= در وقت] [= در هنگام] [= طی] (ده)	during
هر	each / every
هریک [= هر کدام]	each one / either one
همدیگر [= یکدیگر]	each other / one another
گوش	ear
زود (وخت)	early
زلزله [= زمین لرزه]	earthquake
شرق	east
آسان [= سهل]	easy
تحصیل کرده	educated
عید	Eid
عیدی	Eid money
برج ایفل	Eiffel Tower
برقی	electric
برق	electricity
سفارت	embassy
احساساتی	emotional / sentimental
خالی	empty / vacant
نامزدی (نامزادی)	engagement
ماشین [= انجن]	engine
انجینیر	engineer
انگلستان [= بریتانیا]	England / U. K.
انگلیسی	English
کافی (بس)	enough
تجهیزات [= وسایل] [= لوازم]	equipment
شام	evening
نان شب [= طعام شب] (نان شو)	evening meal (dinner)
هرکس [= همه کس]	everybody / everyone

همه چیز	everything
هر چیز [= همه چیز]	everything / anything
هر جا [= همه جا]	everywhere / every place
هیجانی	excited
هیجان	excitement
ببخشید (ببخشین)	Excuse me.
قیمت [= گران]	expensive
با تجربه [= مجرب]	experienced
چشم	eye
عینک	eyeglasses
تکه [= پارچه]	fabric / cloth
خزان	fall / autumn
فامیل [= خانواده]	family
معروف [= مشهور]	famous
دور	far
دهقان	farmer
دهقانی	farming
سریع [= تند] (تیز)	fast (adjective)
به سرعت (تیز)	fast (adverb)
چاق [= فربه]	fat
پدر	father
خستگی	fatigue / weariness
احساسات	feelings / emotions
حاصلخیز	fertile
جشن	festivity / celebration
نامزد (نامزاد)	fiancé
میدان	field
بالأخره	finally
انگشت (کلیک)	finger
چوب سوخت	firewood
اولاً (اول)	first / firstly
بیرق	flag
پایه بیرق	flag pole
طبقه (منزل)	floor

دوشک [= نهالین] (توشک) (نیالی)	floor mattress (for sitting or sleeping)
گل فروش	florist
گل	flower
گل فروشی	flower shop
غذا (نان)	food
پا (پای)	foot
برای (بری)	for
پنجه	fork
موتور چهار دروازه یی	four-door car
فرانسه	France
فرانسوی	French (nationality / language)
تازه	fresh
جمعه	Friday
مرغ بریان	fried chicken
دوست [= رفیق]	friend
از	from
میوه	fruit
پُر	full
جنازه	funeral
با مبل و فرنیچر	furnished
فرنیچر [= مبل و فرنیچر]	furniture
فرنیچر فروشی	furniture store
گیلن	gallon
گراج	garage
گردیز	Gardez
گیلنه	gas can
تانک تیل	gas station
تانکی	gas tank
پترول [= تیل]	gasoline
جغرافیه	geography
آلمانی	German
آلمان [= جرمنی]	Germany
تیار شو!	Get ready!
گیلاس	glass (stemware)

شیشه	glass (material)
دستکش	glove
جعبهٔ دشبورد	glove compartment
انشاءالله	God willing
خوب	good / fine / nice
خدا حافظ. (به امان خدا.)	Good-bye.
تنگی	gorge
مامور	government employee
والی	governor
مهربان	gracious / kind
پدراکلان	grandfather
مادراکلان	grandmother
انگور	grape
فولادی [= خاکستری]	gray
سبز	green
داماد	groom
مهمان	guest
رهنما	guide
تفنگ	gun / rifle
مو (موی)	hair
نیم	half
دهلیز	hallway / corridor
حمید	Hamid (male name)
دست (دست)	hand
خوش قیافه	handsome
خوشحال [= خوش]	happy
چرس [= حشیش]	hashish
او	he / she / it
سر	head
سردردی [= درد سر]	headache
کلینیک صحتی	health clinic
قد [= قامت]	height
بلی [= الو]	Hello! (telephone call)
کمک	help

نوش جان کنین.	Help yourself. / Eat heartily.
هرات	Herat
اینجا (اینجه)	here
هیرویین	heroin
بلند	high
شاهراه	highway
تاریخ	history
رخصتی [= تعطیل]	holiday / vacation / leave
اسب	horse
شفاخانه	hospital
داغ [= سوزان]	hot / burning (temperature)
تند	hot / spicy (taste)
ساعت	hour
ساعت درسی [= ساعت]	hour / period
خانه	house / home
همخانه	housemate
چطور؟ (چطور؟ / چطو؟)	How?
... چطور؟	How about...?
چطور استی؟	How are you?
چی مقبول!	How beautiful!
چه مدت؟ [= چقدر وقت؟] (چقه وخت؟)	How long?
چند؟ [= چند دانه؟] (چند تا؟)	How many? / How many pieces?
چقدر؟ (چقه؟)	How much?
با آنهم [= با اینحال]	however
گرسنه (گشنه)	hungry
شکار	hunting / prey
شوهر (شوی)	husband
من (مه)	I
مصروف استم. [= مشغول استم.] (کار دارم)	I am busy.
خوب استم.	I am fine.
کارت هویت	ID card
اگر (اگه)	if / in case
مریضی	illness
فوراً	immediately / at once

مهم	important
در (ده)	in / at
پیش روی [= روبروی]	in front of
برای [= برای آنکه]	in order to
شامل	included
استقلال [= آزادی]	independence
هندوستان [= هند]	India
معلومات [= اطلاعات]	information
زخمی [= مجروح]	injured
مهمان خانه	inn / guest house
داخل (درون)	inside
به عوض (به جای)	instead of
بیمه	insurance
بیمه شده (بیمه شدگی)	insured
هوتل انترکانتی ننتل	Intercontinental Hotel
جالب [= دلچسپ]	interesting
انترنت	internet
لین ارتباطی اینترنت	internet connection
چارراهی	intersection
مصاحبه	interview
تحقیقات	investigation
ایران	Iran
ایرانی	Iranian (nationality)
آبیاری	irrigation
همگی خوب استن؟	Is everybody fine?
نیست (نیس)	is not
اسلام آباد	Islamabad
فرق نمیکند. (فرق نمیکند = پروا نداره)	It does not matter.
قرار است	it is expected / it is planned
امکان نداره.	It is not possible.
چشمهای شما مقبول می بینه.	It seems beautiful in your eyes.
لطف شماست. [= مهربانی شماست] (-- شماست)	It's kind of you. / It is nice of you.
ایتالیا	Italy
چاقو	jackknife / pocketknife

زندان [= محبس] (بندی خانه)	jail
جلال آباد	Jalalabad
جاپانی	Japanese (nationality/language)
جیپ [= موتر جیپ]	jeep
ژورنالست	journalist
سرور [= خوشی] [= شادی] [= شادمانی]	joy / happiness / delight
شربت	juice
کباب	kabob
کابل	Kabul
کارتۀ سه	Karta-e-Sey (a district)
منظم [= مرتب]	kept in order / well-kept / neat
تیل خاک	kerosene
خالد	Khaled (male name)
کودک (چوچه)	kid / youngster
کیلو [= کیلوگرام]	kilogram
قسم [= نوع] (رقم)	kind / type
آشپزخانه (کارخانه)	kitchen
کاغذ پران [= گدی پران]	kite
کاغذ پران بازی [= گدی پران بازی]	kite flying
کارد	knife
کارگر	laborer / worker
چراغ	lamp
زمین	land / acreage
زبان [= لسان] (زبان)	language
آخرین	last / final / latest
گذشته	last / past
دیشب [= شب گذشته] (دیشو)	last night
دیر (ناوخت)	late
بعداً [= بعد تر] [= بعد از آن] [= پس از آن] (پسان / پسانتر)	later / afterwards
چمن	lawn
چرم	leather
طرف چپ (دست چپ)	left side
پا (پای)	leg

درس	lesson
بیا که بریم!	Let's go!
کتابخانه	library
زندگی	life
روشن [= کم رنگ]	light (color)
لیتر	liter
کم	little (amount)
سالون [= اتاق نشیمن]	living room
بار	load / cargo
الماری	locker / closet / cabinet
لندن	London
دراز	long
عشق	love / passion
مرد	man
بازار	market
متاهل	married
ریاضی	mathematics
شاید [= ممکن است]	may / might / maybe / perhaps
خدا رحمت کنه! [= خدا بیامرزه!]	May God forgive (the deceased)!
ماشالله! [= نظر نشه!] [= خدا از نظر بدنگاه کنه!] (نام خدا)	May God protect (...) from the evil eye!
خدا ... ره نگاه کنه!	May God save (...)!
زندگی سر شما باشه!	May you continue to live!
زنده باشین!	May you live long! / Thank you!
شاروال	mayor
مزار شریف	Mazar-e-Sharif
گوشت	meat
مستری [= میخانیک]	mechanic
تداوی [= معاجه]	medical treatment
دوا	medicine / medication
ملاقات	meeting
خربوزه	melon
عضو	member
عضویت	membership

کارت عضویت	membership card
مینو [= لست غذا]	menu
طعامخانه	mess hall
فلز	metal
ظهر (چاشت)	midday / noon
معتدل	mild
عسکری [= نظامی]	military
دقیقه	minute
آئینه (آینه)	mirror
دوشنبه	Monday
پول (پیسه)	money
ماه	month
صبح	morning
چای صبح [= ناشتا]	morning meal (breakfast)
ماسکو	Moscow
مسجد	mosque
اکثر [= بیشتر] (بسیاری)	most
مادر	mother
موترسیکل	motorcycle
موترسوار	motorist
کوه	mountain
کوئل	mountain pass
فلم	movie
آقا	Mr.
خانم	Ms.
زیاد [= بسیار]	much / many / a lot
خانه گلی	mud house
ملا	Muslim clergyman
باید [= بایست]	must / should / ought to
ناهید	Nahid (female name)
نام [= اسم]	name
دستمال کاغذی	napkin
مواد مخدر [= مواد مخدره]	narcotics / drugs
باریک [= تنگ] [= کمعرض] (کمبر)	narrow

نسیمه	Nasima (female name)
نازی	Nazi (female name)
نزدیک (نزدیک)	near / close
همسایه	neighbor
هیچ وقت [= هرگز]	never
نو	new
دهلی جدید [= دهلی نو]	New Delhi
نوروز [= سال نو]	New Year's Day
نوزاد	newborn
روزنامه (اخبار)	newspaper
آینده [= بعدی]	next / future / the following
اتاق پهلو	next door
پهلوی [= کنار]	next to
شب	night
قیود شبگردی	night curfew
نه (نی)	no
هیچ کس	nobody / no one / no person
هیچیک [= هیچکدام]	none / neither
هیچ	none / not any
نان چاشت [= طعام چاشت]	noon meal (lunch)
شمال	north
بینی	nose
کتابچه	notebook
هیچ چیز	nothing / anything
حالا [= اکنون] (حالی)	now
هیچ جا	nowhere
بی حس (کرخت)	numb
نمره [= شماره]	number
نرس [= پرستار]	nurse
ساعت (بجه)	o'clock / hour
دفتر [= اداره]	office
افسر [= صاحبمنصب] (منصبدار)	officer
اکثراً [= اکثر اوقات] (بسیاری وخت ها)	often
مرهم (ملهم)	ointment

کهنه	old
پیر [= سالخورده] [= مسن]	old (age)
بالای [= روی] (سر)	on
از جانب دیگر [= از سوی دیگر] [= از طرف دیگر]	on the other hand
یکی از	one of
پیاز	onion
تنها [= صرف] [= فقط]	only / just
باز (واز)	open
تریاک	opium
یا	or
یتیم خانه	orphanage
مدیر یتیم خانه	orphanage director
دیگر (دیگه)	other
خارج (بیرون)	outside
بیضوی	oval
گاوقلبه یی (قوله گو)	ox
دوای مسکن [= مسکن]	pain reliever / pain killer
رنگ شده	painted
کاغذ	paper
رسم گذشت	parade
والدین [= پدر و مادر]	parents
پاریس	Paris
پارک	park
جای پارکینگ	parking space / parking lot
قسماً [= تا حدی] [= تا یک اندازه]	partially
پشتو	Pashto
کلچه فروش	pastry seller
کلچه فروشی	pastry shop
قلم	pen
پنسل	pencil
مردم	people
مرچ	pepper
فی شب [= شبی] (شَو)	per night

مدت	period / duration
شخص [= نفر] (آدم)	person
دوا ساز	pharmacist
دوا خانه [= داروخانه]	pharmacy
عکاسخانه [= سندیوی عکاسی]	photo studio / photo lab
مرکز فوتوکاپی	photocopy center
عکاس	photographer
موتر پیکپ	pickup truck
میله	picnic
عکس	picture / photograph
دانه (تا)	piece (counter)
قطعه	piece / plot
تابلیت [= قرص] (گولی)	pill / tablet
بالشت	pillow
جا (جای)	place
پلاستیک	plastic
بشقاب	plate
بلوک	platoon
بازی	play / game
بفرمایید [= لطفاً] (بفرمایین)	Please.
جیب	pocket
ماموریت پولیس	police station
پولیس	policeman
مؤدب [= با ادب]	polite
انار	pomegranate
فقیر [= نادار] (غریب)	poor
کوکنار	poppy
کچالو	potato
بند برق	power dam
نماز	prayer
حامله (شکمدار)	pregnant
نسخه	prescription
رئیس رادیو و تلویزیون	president of radio & TV station
قبل بر این [= قبلاً] (پیشتر)	previously / prior to this

پروفیسور [= استاد] (پروفیسر)	professor
پروژه	project
گاز	propane / natural gas
رخصتی عمومی [= تعطیل عمومی]	public holiday
شاگرد	pupil / student
بنفش	purple
دستکول	purse
قندهار	Qandahar
رادیو	radio
بارانی	rainy
شاریگی	rash
دفتر رهنمای معاملات	real estate office
در این اواخر [= اخیراً] (ده ای وخت ها)	recently
بازسازی [= نوسازی]	reconstruction
مستطیل	rectangle
مستطیلی (دراز رخ)	rectangular
سرخ	red
مقررات	regulations
خویشاوندان [= اقارب] (قوم و خویش)	relatives
دینیات	religion
تغییر ساختمان داده شده [= اصلاح شده]	remodeled
کرایه (کراه)	rent
کرایه	rental / for rent
ورکشاپ	repair shop / garage
ترمیم شده	repaired
خبرنگار	reporter
رستوران	restaurant
برنج	rice
پلو	rice pilaf
شیربرنج	rice pudding
پولدار [= غنی]	rich
طرف راست (دست راست)	right side
دریا	river
راه [= سرک]	road

اتاق	room
هم اتاق (هم اتاقی)	roommate
ریسمان (ریسمان)	rope
پوسیده	rotten
گرد [= مدور] [= دایروی]	round
رن وی	runway
روسیه	Russia
غمگین [= اندوهگین] [= متأثر] (جگرخون)	sad / grieved / unhappy
غم [= اندوه] [= تأثر]	sadness / sorrow / grief
فروش	sale
صالح	Saleh (male name)
نمک	salt
شور	salty
شنبه	Saturday
بُرانی بادنجان (برانی بانجان)	sauteed eggplant
بولانی	savory pastry with delicious filling
مکتب	school
مدیر مکتب	school principal
خراشیدگی	scratch / laceration
فصل [= موسم]	season
سکرتر	secretary
موتر [= موتر تیز رفتار]	sedan / passenger car
فروشنده	seller / street vendor
خورد ضابط [= بریدگی]	sergeant
سنگین [= با وقار] [= مؤقر]	serious / dignified
خدمت	service
سیت	set
سیر	seyr (unit of weight)
شهرنو	Shahr-e-Nau (a district)
شریف	Sharif (male name)
شال	shawl
پیراهن و تنبان	shirt and trousers
بوت	shoe
دکان [= مغازه]	shop / store

دکاندار	shopkeeper
خرید	shopping
کوتاه	short
قد کوتاه [= کوتاه قد] (قد پخچ)	short (height)
شاور	shower
زیارت [= مقبره]	shrine
مریض	sick (adjective) / patient (noun)
لوحة	sign
از... به اینطرف [= از... به اینسو] (از... فتره)	since ... (time)
صمیمی	sincere
آواز خوان (خاننده)	singer
مجرد	single
یکنفری	single (occupancy)
خواهر	sister
ماهر (لایق)	skillful
پوست [= جلد]	skin
لاغر	skinny
قاغوش	sleeping room / quarters
آهسته (آستا)	slow
به آهستگی (آستا)	slowly
خورد [= کوچک]	small
قالینچه	small rug
کانتین	snack bar
برفی	snowy
چندان	so / so much
آنقدر [= اینقدر] (اوقه / ایقه)	so / so much / that much / this much
فوتبال	soccer
جراب	sock / stocking
کوپ	sofa / couch
خاک	soil
سرباز (عسکر)	soldier
بعضی	some
بعضی مردم [= بعضی اشخاص] [= بعضی ها]	some people
کسی	someone

عاشق	someone in love
چیزی [= کدام چیزی]	something
بعضاً [= بعضی اوقات] [= گاهگاه] (بعضی وقتها)	sometimes
پسر (بچه)	son / boy
به زودی [= عنقریب] (زود)	soon
شوربا (شوروا)	soup
جنوب	south
سوغات	souvenir
تیر اشتبئی [= تیر فالتو]	spare tire
شورنخود و کچالو	spicy chickpea and potato salad
پکوره	spicy fried potatoes
قاشق	spoon
ورزش [= سپورت]	sport
بهار	spring
دلگی	squad
مربع (چهارکنجه)	square
ستدیوم	stadium
زینه ها	stairs
گیردار	stick shift
شکم دردی [= درد شکم] (دل دردی)	stomachache
سنگ	stone
بخاری	stove / heater
مستقیم [= روبه رو]	straight
سرک [= جاده] [= کوچه]	street
قوی	strong
مضمون	subject
بوره [= شکر]	sugar
تابستان	summer
یکشنبه	Sunday
آفتابی (افتوی)	sunny
چرا نی.	Sure. / With pleasure.
مظنون	suspect
شیرین	sweet

حوض آبیازی (حوض آوبازی)	swimming pool
شربت	syrup / liquid medicine
میز	table
تاج محل	Taj Mahal
قد بلند [= بلند قد]	tall
ترپال	tarp
تکسی	taxi
چای	tea
معلم	teacher
چای خانه	teahouse
تلفون	telephone
تلویزیون	television
حرارت (گرمی)	temperature
از [= نسبت به]	than
تشکر.	Thank you.
آن (او)	that
که	that / who / which
همان (همو)	that same / that very same
اولین [= نخستین]	the first / foremost
اولی	the first one
پس [= در آن صورت] (خی)	then / in that case
آنجا (اونجه)	there
بنا بر آن [= بناءً]	therefore
اینها (اینا)	these
آنها (اونها / اونا)	they
چیز [= شی]	thing / stuff / substance
تشنه (تشنه)	thirsty
این (ای)	this
همین (همی)	this same / this very same
آنها (اونها) (اونا)	those
پنجشنبه	Thursday
تکت	ticket
وقت (وخت)	time
بار [= دفعه] [= مرتبه] (کرت)	time / turn / instance

تیر	tire
جک تیر	tire jack
خسته (مانده)	tired / weary
به	to
پیش [= نزد]	to / before / near
معذرت خواستن [= عذرخواستن] / خواه / خواست	to apologize
ترتیب دادن / ده / داد	to arrange
رسیدن / رس / رسید	to arrive
اشغال کردن / کن / کرد	to assume / to occupy
کباب کردن / کن / کرد	to barbeque
بودن / باش / بود	to be
توانستن / توان / توانست	to be able to / can (modal verb)
حساسیت داشتن / دار / داشت	to be allergic
خواب بودن / باش / بود (خواب بودن)	to be asleep
یاد شدن / شو / شد [= خوانده شدن / شو / شد]	to be called / to be known as
تمام شدن [= تکمیل شدن] / شو / شد (خلاص شدن)	to be finished / to end
پیدا شدن / شو / شد	to be found / to be available
دیر آمدن / آ / آمد [= دیر رسیدن / رس / رسید]	to be late
واقع بودن / باش / بود [= قرار داشتن / دار / داشت]	to be located / to be situated
خراب شدن / شو / شد	to be ruined / to be impaired / to go bad
شدن / شو / شد	to become
خونریزی داشتن / دار / داشت	to bleed
خونریزی داشتن / دار / داشت	to bleed / to be bleeding
خراب شدن / شو / شد	to break down
نفس کشیدن / کش / کشید	to breathe
معلومات دادن / ده / داد	to brief
آوردن / آور / آورد	to bring
پس آوردن / آور / آورد	to bring back / to return
آباد کردن [= اعمار کردن] / کن / کرد	to build
سوختن / سوز / سوخت	to burn (intransitive)
سوزاندن / سوزان / سوختاند (سوختاندن)	to burn (transitive)

خریدن / خر / خرید	to buy
تجلیل کردن / کن / کرد	to celebrate
فریب دادن / ده / داد (بازی دادن = ده جان زدن)	to cheat
انتخاب کردن / کن / کرد (خوش کردن)	to choose / to select
پاک کردن / کن / کرد	to clean
آمدن / آ / آمد	to come
شکایت کردن / کن / کرد	to complain
تمام کردن / کن / کرد] = به پایان رساندن / رسان / رساند [(خلاص کردن)	to complete / to finish
تبریک گفتن / گو / گفت (تبریکی دادن / ده / داد)	to congratulate
عید مبارکی کردن	to congratulate someone on the occasion of Eid
پختن / پز / پخت (پخته کردن / کن / کرد)	to cook
حساب کردن / کن / کرد	to count
پوشاندن / پوشان / پوشاند	to cover / to help (someone) get dressed
خوب کردن (جور کردن) / کن / کرد	to cure / to heal
بریدن / بر / برید] = قطع کردن / کن / کرد]	to cut
خساره رساندن / رسان / رساند] = خساره وارد کردن / کن / کرد]	to damage
رقصیدن / رقص / رقصید (رقص کردن)	to dance
کم شدن / شو / شد	to decrease
رساندن / رسان / رساند] = تحویل دادن / ده / داد]	to deliver
خراب کردن] = ویران کردن] / کن / کرد] = از بین بردن / بر / برد]	to destroy
کردن / گن / کرد	to do
تعلیم کردن / کن / کرد	to do training / to undergo training
رسم کردن / کن / کرد (رسم کشیدن / کش / کشید)	to draw
نوشیدن / نوش / نوشید	to drink
بدست آوردن / آور / آورد] = کمایی کردن / کن / کرد]	to earn / to gain
خوردن] = غذا خوردن] (نان خوردن) / خور / خورد	to eat
معاینه کردن / کن / کرد	to examine

وجود داشتن/ دار/ داشت [= موجود بودن/ باش/ بود]	to exist / to be present / to be available
تسلیت دادن/ ده/ داد [= تسلیت گفتن/ گو/ گفت]	to express condolences
دهقانی کردن/ کن/ کرد	to farm / to do farming
حس کردن [= احساس کردن] / کن/ کرد	to feel
پیدا کردن/ کن/ کرد [= یافتن/ یاب/ یافت]	to find
جای شدن/ شو/ شد [= برابرا آمدن/ آ / آمد]	to fit
کاغذ پران بازی کردن/ کن/ کرد	to fly a kite
پترول یا دیزل گرفتن/ گیر/ گرفت [= پترول یا دیزل انداختن/ انداز/ انداخت] (تیل انداختن/ انداز/ انداخت)	to fuel / to take fuel / to put fuel into the gas tank
گرفتن/ گیر/ گرفت	to get / to take (hold)
پایین شدن [= پیاده شدن] / شو/ شد (پایان شدن)	to get out of/ to get off (transportation)
پنچر شدن/ شو/ شد	to get punctured / to have a flat (tire)
برخاستن/ برخیز/ برخاست (خیستن/ خیز/ خیست)	to get up / to rise
خوب شدن (جور شدن) / شو/ شد	to get well / to recover
دادن/ ده/ داد	to give
پیچکاری کردن/ کن/ کرد	to give an injection
رفتن / رو / رفت با ..... رفتن به ..... رفتن	to go to go by means of..... to go to.....
کشت کردن/ کن/ کرد [= کاشتن/ کار/ کاشت]	to grow / to cultivate
رهنمایی کردن/ کن/ کرد	to guide
اولچک کردن/ کن/ کرد	to handcuff
حاصل گرفتن/ گیر/ گرفت	to harvest
داشتن/ دار/ داشت	to have
سر درد بودن/ باش/ بود	to have a headache
میله کردن/ کن/ کرد	to have a picnic
یاد داشتن/ دار/ داشت	to have a skill / to know how to...
شنیدن/ شنو/ شنید	to hear
گرم کردن/ کن/ کرد	to heat / to warm up
کمک کردن / کن / کرد ..... را کمک کردن به ..... کمک کردن	to help to help.....

درد کردن/ کن/ کرد [= درد داشتن/ دار/ داشت]	to hurt / to ache
درد داشتن/ دار/ داشت [= درد کردن/ کن/ کرد]	to hurt / to have pain
قصد داشتن	to intend
مصاحبه کردن/ کن/ کرد	to interview
دعوت کردن [= مهمان کردن] کن/ کرد	to invite
آبیاری کردن/ کن/ کرد	to irrigate
نگهداشتن [= نگاهداشتن] / دار/ داشت	to keep / to protect / to prevent
شناختن/ شناس/ شناخت	to know (to be acquainted with / to recognize)
دانستن/ دان/ دانست	to know (to be aware of / to have knowledge about)
آموختن/ آموز/ آموخت [= یاد گرفتن/ گیر/ گرفت]	to learn
درازکشیدن/ کش/ کشید	to lie down
خوش داشتن / دار/ داشت ..... را خوش داشتن	to like to like....
خوش آمدن/ آ / آمد	to like/ to enjoy / to find pleasant
گوش کردن/ کن/ کرد [= گوش دادن/ ده / داد] به..... گوش کردن ..... را گوش کردن به..... گوش دادن	to listen to listen to....
زندگی کردن/ کن/ کرد در..... زندگی کردن با ..... زندگی کردن	to live to live in..... to live with....
معلوم شدن/ شو/ شد [= به نظر رسیدن/ رس/ رسید]	to look / to seem
ساختن/ ساز/ ساخت	to make / to construct
تلفون کردن/ کن/ کرد به کسی تلفون کردن	to make a phone call to call someone
ریزرف کردن/ کن/ کرد	to make a reservation / to reserve
و عده ^۶ ملاقات گذاشتن/ گذار/ گذاشت [= قرار ملاقات گذاشتن/ گذار/ گذاشت] (از کسی وخت گرفتن/ گیر/ گرفت)	to make an appointment

ملاقات کردن / کن / کرد (دیدن / بین / دید) با ..... ملاقات کردن	to meet to meet with....
حفظ کردن / کن / کرد (از بر کردن / کن / کرد)	to memorize
حرکت کردن / کن / کرد	to move
حرکت دادن / ده / داد	to move (something)
کوچ کردن [= مهاجرت کردن] / کن / کرد	to move / to migrate
ضرورت داشتن [= احتیاج داشتن] (کار داشتن) / دار / داشت	to need
باز کردن / کن / کرد	to open
فرمایش دادن / ده / داد	to order
امر کردن / کن / کرد [= دستور دادن / ده / داد]	to order
رنگ کردن / کن / کرد	to paint
گذشتن / گذر / گذشت (تیر شدن / شو / شد) از ..... گذشتن (تیر شدن) از پهلو ی ..... گذشتن (تیر شدن)	to pass / to cross to pass..... to pass by.....
گذشتاندن / گذران / گذشتاند (تیر کردن)	to pass / to get through / to complete
پرداختن / پرداز / پرداخت [= تأدیه کردن / کن / کرد] (دادن)	to pay
اجرا کردن / کن / کرد	to perform / to carry out
برداشتن / بردار / برداشت (ورداشتن)	to pick up / to remove
بازی کردن / کن / کرد	to play
نصب کردن / کن / کرد (بند کدن)	to post / to install
نماز خواندن / خوان / خواند	to pray
دود کردن / کن / کرد	to produce smoke
گذاشتن / گذار / گذاشت [= ماندن / مان / ماند]	to put / to place
پانسمان کردن / کن / کرد	to put a dressing on a wound
بلند کردن (بالا کردن) / کن / کرد [= بالا بردن / بر / برد]	to raise / to lift
بازسازی کردن / کن / کرد (نوسازی کدن) (ازنوساختن)	to rebuild / reconstruct
نامنویسی کردن [= ثبت نام کردن] / کن / کرد	to register
ماندن / مان / ماند	to remain / to stay / to put / to let

به یاد داشتن دار / داشت [= به یاد آوردن / آور / آورد] (به یاد آمدن / آ / آمد)	to remember / to recall
تغییر ساختمان دادن / ده / داد [= اصلاح کردن / کن / کرد]	to remodel
کرایه کردن (کراه کردن) / کن / کرد	to rent
کرایه دادن [= به کرایه دادن] (کراه دادن) / ده / داد	to rent out
ترمیم کردن / کن / کرد	to repair
برگشتن / برگرد / برگشت (پس آمدن / آ / آمد) از ..... برگشتن به ..... برگشتن	to return to return from.... to return to....
خلاص شدن / شو / شد	to run out
گفتن / گو / گفت	to say / to tell
تلاشی کردن / کن / کرد	to search
دیدن / بین / دید	to see
فروختن / فروش / فروخت	to sell
فرستادن / فرست / فرستاد (روان کردن / کن / کرد)	to send
سرویس کردن / کن / کرد	to serve (food)
خرید کردن / کن / کرد از ..... خرید کردن	to shop to shop at.....
نشان دادن / ده / داد ..... را نشان دادن به ..... نشان دادن	to show to show..... to show to.....
تماشا کردن جاهای دیدنی [= جاهای دیدنی را تماشا کردن] / کن / کرد	to sightsee
امضا کردن (دستخط کردن) / کن / کرد	to sign
آواز خواندن [= خواندن] / خوان / خواند (بیت خواندن)	to sing
نشستن / نشین / نشست (نشستن / نشین / شیشیت)	to sit / to sit down
خوابیدن / خواب / خوابید (خوگدن)	to sleep
آهسته شدن / شو / شد	to slow down
سگرت کشیدن / کش / کشید	to smoke
تخم پاشی کردن / کن / کرد	to sow
صحبت کردن / کن / کرد [= گپ زدن / زن / زد]	to speak / to talk

سرعت گرفتن / گیر / گرفت	to speed up
خرج کردن [= مصرف کردن] / کن / کرد (خرج کردن)	to spend (money)
ایستاد شدن / شو / شد	to stall / to stop
ایستاد شدن / شو / شد	to stand / to stand up
شروع کردن [= آغاز کردن] / کن / کرد	to start / to begin
اقامت کردن / کرد / کن [= اقامت داشتن / دار / داشت]	to stay / to reside
ایستاد کردن / کن / کرد	to stop
قدم زدن / زن / زد [= گردش کردن / کن کرد]	to stroll / walk around
درس خواندن / خوان / خواند	to study
خواندن / خوان / خواند	to study / to read
گرفتن / گیر / گرفت	to take (to consume)
بردن / بر / برد	to take (to escort)
عکس گرفتن / گیر / گرفت عکس ..... را گرفتن از ..... عکس گرفتن	to take a picture to take a picture of.....
صحبت کردن / کن / کرد [= گپ زدن / زن / زد] درباره (درمورد) ..... صحبت کردن [= گپ زدن] با ..... گپ زدن [= صحبت کردن]	to talk / to speak to talk about.... to talk to.... to talk with....
درس دادن / ده / داد (یاد دادن / ده / داد)	to teach
تشکر کردن / کن / کرد از ..... تشکر کردن به خاطر ..... تشکر کردن	to thank to thank.... to thank for....
فکر کردن / کن / کرد	to think
تعلیم دادن / ده / داد	to train
سفر کردن [= مسافرت کردن] / کن / کرد	to travel
تداوی کردن / کن / کرد [= معالجه کردن / کن / کرد]	to treat (medically) / to cure
دور خوردن / خور / خورد	to turn
فهمیدن / فهم / فهمید	to understand
استعمال کردن / کن / کرد	to use / to apply

استفاده کردن / کن / کرد	to use / to utilize
فلم گیری ویدیویی کردن / کن / کرد [= فلم ویدیویی گرفتن / گیر / گرفت]	to videotape
بازدید کردن [= دیدن کردن] / کن / کرد	to visit (socially)
صبر کردن / کن / کرد [= انتظار کشیدن / کش / کشید] [= منتظر بودن / باش / بود]	to wait
پیاده رفتن [= با پای رفتن] [= راه رفتن] / رو رفت	to walk
خواستن / خواه / خواست	to want
تماشا کردن / کن / کرد (سیل کدن)	to watch / to see
تلویزیون دیدن / بین / دید	to watch TV
پوشیدن / پوش / پوشید	to wear / to put on
کار کردن / کن / کرد	to work
بد تر شدن / شو / شد	to worsen / to get worse
نوشتن / نویس / نوشت (نوشته کردن / کن / کرد)	to write
امروز	today
باهم [= باهم یکجا] (یکجایی)	together
فردا (صبا)	tomorrow
امشب (امشو)	tonight
بیحد [= بی اندازه]	too (excessively)
هم [= نیز] [= همچنان]	too / also
افزار [= آله] [= وسیله]	tool
دندان دردی [= درد دندان]	toothache
موترکش کننده	tow truck
تراکتور	tractor
میدان ترافالگر	Trafalgar Square
تعلیم [= تعلیم و تربیه]	training
میدان تعلیم	training field
سفر [= مسافرت]	trip / journey
تول بکس	trunk
سه شنبه	Tuesday
تونل	tunnel
لنگی	turban
ترکیه	Turkey

موتردو دروازه یی	two-door car
ایالات متحدهء امریکا [= امریکا]	U.S.A.
ماما	uncle (maternal)
کاکا	uncle (paternal)
نا راحت [= نا آرام] (نارام)	uncomfortable
زیر [= تحت]	under / beneath
متأسفانه [= بدبختانه]	unfortunately
بدون مبل و فرنیچر [= بی مبل و فرنیچر]	unfurnished
یونیفورم	uniform
قطعه [= جزو تام]	unit
پوهنتون	university
تا	until / to
طبقهء بالا [= منزل بالا]	upstairs
استعمال	use / usage
استفاده	use / usage
معمولاً	usually
دره	valley / glen
مختلف	various / different
سبزی (ترکاری)	vegetable
بسیار	very / many / much
کمرهء ویدیویی	video camera
فلم برداری وید یویی	video recording
قریه [= ده]	village
قریه دار [= ملک]	village chief / village leader
میدان قریه	village square
والیبال	volleyball
پیشخدمت	waiter
ولی	Wali (male name)
دیوار (دیوال)	wall
جنگ	war
گرم	warm
واشنگتن	Washington
آب (آو)	water
وزیر اکبر خان مینه	Wazir Akbar Khan Mena (a district)

ما	we
ضعیف	weak
سلاح	weapon
هوا [= آب و هوا]	weather / air
عروسی	wedding
چهارشنبه	Wednesday
هفته	week
آخر هفته	weekend
خوش آمدید! (خوش آمدین!)	Welcome!
غرب	west
تر	wet
چه؟ (چی؟)	What?
ساعت چند؟ (چند بجہ؟)	What time?
چی شدہ؟	What's wrong?
گندم	wheat
وقتیکہ (وختیکہ)	when/at the time when
چه وقت؟ [= کی؟] (چی وخت؟)	When?
جاییکہ	where / at the place where
کجا؟	Where?
کدام؟	Which?
درحالیکہ	while
سفید	white
قصر سفید	White House
چلو	white rice
کی؟	Who?
چرا؟	Why?
وسیع [= عریض] (بردار)	wide
خانم [= زن]	wife
کلکین [= پنجرہ]	window
زمستان	winter
با (دہ)	with / by (means of)
با [= ہمراہ] (ہمرا) (کتی)	with / together with
بہ چشم.	With pleasure.
درظرف [= درمدت]	within (a period of time)

زن	woman
چادر	women's head covering
چوب	wood
کار	work
نگران [= پریشان] [= مشوش]	worried / anxious
تشویش [= پریشانی] [= نگرانی]	worry / anxiety
کشتی گیری [= کشتی] (پهلوانی)	wrestling
اکسری (عکس)	X-ray
حویلی (حولی)	yard
سال	year
زرد	yellow
بلی	yes
دیروز	yesterday
هنوز	yet / still
شما	you (formal or plural)
تو	you (informal)
راس میگی.	You are right.
جوان	young
جوان	youth / young man (woman)
باغ وحش	zoo / zoological garden

LESSON 33

Afghan Furniture

- *Vocabulary: Related to basic furniture, common materials, shapes, characteristics*
- *Grammar: Comparison of unequal and of equal entities; review of adjectives derived from nouns*
- *Functions: Provide rationales (good reasons) for your preferences.*
- *Skills: Visualize shapes, sizes and why things (don't) fit.*
- *Situation: A husband and wife discuss which furniture item is more suitable for their home, given their likes and dislikes, budget and space constraints.*

Grammar Notes

Comparison of unequal entities

In Lesson 8, we discussed *comparative adjectives* in Dari and how they are constructed. In this lesson, we introduce the comparison of two entities that are unequal. Look at an English example first:

The oval table is more beautiful **than** the rectangular table (one).

In Dari, the same statement can be said in three different ways:

میز بیضوی نسبت به میز مستطیلی مقبولتر است.
 میز بیضوی از میز مستطیلی مقبولتر است.
 میز بیضوی مقبولتر از میز مستطیلی است.

As you see, the Dari counterparts of 'than' are 'نسبت به' 'relative to' and 'از' 'from.' These two conjunctions can be used interchangeably, but their position within the sentence varies. Compare the following formulas and examples:

Item 1 + نسبت به + Item 2 + Comparative adjective

Item 1 + از + Item 2 + Comparative adjective

Item 1 + Comparative adjective + از + Item 2

کوچ های چرمی نسبت به کوچ های تکه یی قیمت تر است.

'Leather sofas are more expensive **than** sofas made of fabric.'

سیت های نانخوری فلزی ارزانتر از سیت های چوبی است.

'Metal dining sets are cheaper **than** wooden sets.'

Comparison of equal entities

English uses the structure ‘as ... as’ to compare two entities that are equal or share the same quality. For example, ‘The black sofa is **as beautiful as** the beige one.’

To express the same concept in Dari, you can choose from two different structures, both of which involve the word اندازه ‘size / amount / extent.’ Let’s take the English example and convert it to Dari:

کوچ سیاه به اندازه کوچ کریمی مقبول است.

‘The black sofa is **as beautiful as** the beige one.’ (Lit., ‘The black sofa is beautiful to the size of the beige one.’)

کوچ سیاه و کوچ کریمی هر دو به یک اندازه مقبول استند.

‘The black sofa is **as beautiful as** the beige one.’ (Lit., ‘The black sofa and the beige sofa both are beautiful to one size.’)

Which of the two structures was used in the following example, the first or the second?

آنها یک میزنانخوری کوچکتر را که به اندازه میزاولی مقبول است، میخرند.

‘They buy a smaller dining table which is **as beautiful as** the first one.’

Transition to conversational Dari

When conversing, Dari speakers will add another word to the comparison with از ‘than.’ The added word is the conversational form of کرده (past participle of the verb کردن ‘to do.’) It comes immediately after the inferior entity:

ای چوکی از اوچوکی **کده** آرامتراس.

‘This chair is more comfortable than that one.’

پشتیهای کلان از پشتیهای خورد **کده** قیمتتراس.

‘Big cushions are more expensive than small ones.’

درس امروز از درس دیروز **کده** آسانتراس.

‘Today’s lesson is easier than yesterday’s (lesson).’

مقبول اس، ولی از کوچ تکه بی **کده** قیمتتراس.

‘It is beautiful, but more expensive than the sofa made of fabric.’

The addition of کده is just for emphasis and does not change the overall meaning of the sentence.

Review of adjectives derived from nouns

As discussed in Lesson 9, some nouns can be converted to adjectives by adding the syllable /ee/ at the end, written as ی [yaa]:

<u>Noun</u>		<u>Adjective</u>	
چوب	'wood'	چوبی	'wooden'
چرم	'leather'	چرمی	'made of leather'
فلز	'metal'	فلزی	'made of metal'
سنگ	'stone'	سنگی	'made of stone'

With nouns ending in the letters و [wau] and ه [hey], the syllable /ee/ is represented by بی (two ی [yaa]s):

<u>Noun</u>		<u>Adjective</u>	
شیشه	'glass'	شیشه بی	'made of glass'
تکه	'fabric'	تکه بی	'made of fabric'

Lesson Vocabulary

 Listen and become familiar with these words:

فرنیچر فروشی	furniture store
سیت	set
کوچ	sofa / couch
میز نانوخی [= میز طعامخوری] [= میزنان]	dining table
آینه (آینه)	mirror
چراغ	lamp
دوشک [= نهالین] (توشک) (نیالی)	floor mattress (for sitting or sleeping)
پشتی [= متکا] [= تکیه]	cushion (for resting or reclining)
کلکین [= پنجره]	window
دروازه [= در]	door
چوب	wood
تکه [= پارچه]	fabric / cloth
چرم	leather
سنگ	stone
فلز	metal
شیشه	glass
پلاستیک	plastic
مستطیل	rectangle
مستطیلی (دراز رخ)	rectangular
مربع (چهارکنجه)	square
گرد [= مدور] [= دایروی]	round
بیضوی	oval
فولادی [= خاکستری]	gray
زرد	yellow
اولی	the first one
از [= نسبت به]	than
بالآخره	finally
از جانب دیگر [= از سوی دیگر] [= از طرف دیگر]	on the other hand
انتخاب کردن / کن / کرد (خوش کدن)	to choose / to select
جای شدن / شو / شد [= برابر آمدن / آمد]	to fit
شکایت کردن / کن / کرد	to complain

Homework

- A. 🎧 You will hear five expressions. Four fit together logically but one does not. Which one does not fit? Write it down in Dari.

چرم - فلز - تکه - چوب - زرد (زرد)

What do the others have in common? (They are materials.)

- B. 🎧 Listen and fill in the blanks with the missing words. Then translate each item into English.

احمد کوچ چرمی کریمی را _____ (انتخاب کرد).
Ahmad chose the beige leather sofa.

آیا میخواهید که میز _____ را در سالون بگذارید؟ (گرد)
Do you want to put the round table in the living room?

چوکی های پلاستیکی _____ چوکیهای چوبی ارزانتر است. (نسبت به)
Plastic chairs are cheaper than wooden chairs.

این تخت خواب در اتاق خواب شما _____ (جای نخواهد شد).
This bed will not fit in your bedroom.

- C. Write the following in Dari.

I think the oval table is more beautiful than the rectangular one.

فکر میکنم که میز بیضوی از میز مستطیلی قشنگتر است.

Which store did you buy these mattresses from?

این دوشک ها را از کدام دکان خریدید؟

Most people like leather furniture.

اکثر مردم فرنیچر چرمی را خوش دارند.

Our living room has three big windows.

سالون ما سه کلکین بزرگ دارد.

Narrative (Structures)

As you work through the narrative model on the next page, you will discover examples of these structures:

Structure	Dari word(s)	English meaning
verbs in subjunctive mood: a. affirmative b. negative	(میخواهند) .... بخرند (شاید) .... جای نشود	'(they want to) buy' '(it might not) fit'
comparison of a. unequals b. equals	نسبت به .... قیمتتر ارزانتر از .... که به اندازه .... مقبول	'more expensive than ....' 'cheaper than ....' 'as beautiful as ....'
plural forms of [noun + adjective]	کوچ های چرمی کوچ های تکه یی سیت های نانخوری سیت های چوبی	'leather sofas' 'sofas made of fabric' 'dining sets' 'wooden sets'
adjectives derived from nouns	چرمی تکه یی چوبی فلزی	'made of leather' 'made of fabric' 'made of wood / wooden' 'made of metal'
compound verb 'to choose' in present tense	انتخاب میکند	'(she) chooses'
compound verb 'to like' in present tense	خوش دارد	'(she) likes'
reporting verb used with که /ke/	شکایت میکند که ...	'(he) complains that...'

Narrative (Model)

عبدالله و خانمش فاطمه به یک فرنیچرفروشی می روند. فاطمه کوچ های چرمی را خوش دارد. کوچ های چرمی نسبت به کوچ های تکه بی قیمتتر است. از جانب دیگر، سیت های نانخوری فلزی ارزان تر از سیت های چوبی است. فاطمه یک سیت کوچ و چوکی چرمی سیاه و یک سیت نانخوری چوبی بسیار مقبول را انتخاب میکند. عبدالله شکایت میکند که این میز نانخوری بیحد بزرگ است و شاید در اتاق نانخوری شان جای نشود. بالاخره، آنها یک میز نانخوری کوچکتز را که به اندازه میز اولی مقبول است، میخرند.

© both sxc

1. 🎧 Listen until you understand what is being said.
2. Read along with the recorded voice. Practice Dari pronunciation.
3. Complete the grid with examples. Note the English meanings.
4. If called on, point out the different structures on the SmartBoard.

Narrative (Variations)

عبدالله و خانمش فاطمه به یک فرنیچرفروشی می روند. فاطمه کوچ های چرمی را خوش دارد. کوچ های چرمی نسبت به کوچ های تکه پی قیمتتر است. از جانب دیگر، سیت های نانخوری فلزی ارزان تر از سیت های چوبی است. فاطمه یک سیت کوچ و چوکی چرمی سیاه و یک سیت نانخوری چوبی بسیار مقبول را انتخاب میکند. عبدالله شکایت میکند که این میز نانخوری بیحد بزرگ است و شاید در اتاق نانخوری شان جای نشود. بالاخره، آنها یک میز نانخوری کوچکتر را که به اندازه میز اولی مقبول است، میخرند.

تکه پی	شوهر	کوچ	نازی	قیمت
ارزان	زهرة	شیشه پی	حمید	کریمی
چرمی	پروین	پلاستیکی	مقبول	فلزی
اشرف	سالون	فولادی	خواهر	سنگی
چوبی	زرد	قاسم	راحت	برادر

1. Create new narratives by choosing different words from the box to replace the shaded parts of the text.
2. Use the remaining class time to practice talking about Rahimullah, who likes traditional Afghan home furnishings because they are more comfortable, beautiful and colorful, but less expensive than American furniture.

© UNEP

Exchange (Structures)

1. 🎧 Listen and pay attention to conversational forms that differ from formal Dari. Highlight them in the transcript on the next page.
2. Practice the exchange for fluency and good pronunciation, along with the native speakers.
3. Answer the following questions. Write key words in Dari.
  - چرا فاطمه کوچ وچوکی نصواری ره خوش نکد؟ (بخاطریکه تکه پی بود.)
  - کدام کوچ بسیار آرام بود؟ (کوچ چرمی سیاه.)
  - کوچ وچوکی تکه پی قیمتتراس یا چرمی؟ (چرمی.)
  - عبدالله و فاطمه چرا میزنان اولی ره نگرفتن؟ (به خاطریکه بی اندازه کلان بود.)
  - اونا بالآخره چی ره خوش کدن؟ (یک میزنان خوردنتره.)
  - اومیزچقه مقبول بود؟ (به اندازه میزاولی.)
4. Practice asking about and telling each other the information. Also practice your own questions.

Exchange (Models)

Abdullah and his wife Fatema are shopping for furniture.

عبدالله: فاطمه جان، ای سیت کوچ وچوکی نصواری چطور اس؟ خوشت میایه؟
فاطمه: بد نیس. اما تکه بیس. تو میدانی که مه کوچ وچوکی چرمی ره زیاد تر خوش دارم.

عبدالله: خی بیا که سینهای دگه ره هم ببینیم وازبین شان خوش کنیم.

فاطمه: مه ره از ای کوچ چرمی سیاه بسیار خوشم آمد.

عبدالله: ای کوچ بسیار آرام اس، ولی از کوچ تکه یی کده قیمتتر اس.

فاطمه: پروا نداره. حالی بیا که سیت های نانخوری ره ببینیم.

© pixelquelle

فاطمه: به به¹... ای سیت چوبی چقدر مقبول اس! همی ره نگیریم؟
عبدالله: ای میزبی اندازه کلان اس. شاید ده اتاق نان ما جای نشه.
فاطمه: ای میز هم به اندازه¹ میز اولی مقبول اس. بسیار خوب، همی سیته میخریم.

© both NOVA

¹ به به is an exclamation used to express astonishment and admiration. It is equivalent to 'Wow!' in English.

Exchange (Variations)

Question and answer practice

<i>Our principal will buy new furniture for us. Who would like a couch for the classroom? (Raise your hand.)</i>	مدیرمکتب ما بری ما فرنیچر نو میخوره. کی بری صنف یک کوچ میخایه؟ (دست تانه بالا کنین.)
<i>Would you like a leather or fabric couch?</i>	کوچ چرمی میخاییین یا تکه پی؟
<i>Where will the couch fit? (Show me.)</i>	کوچ ده کجا جای خاد شد؟ (به مه نشان بیتین.)
<i>Will it fit under the window?</i>	ده زیر کلکین جای خاد شد؟
<i>Do you want floor mattresses instead of a sofa?</i>	به جای کوچ، توشک میخاییین؟
<i>How many cushions do we need?</i>	چند تاتوشک کارداریم؟
<i>What color?</i>	چی رنگ؟

Transformation drill (from comparison with از to comparison with به نسبت)

← (میز مستطیلی نسبت به میز بیضوی بزرگتر است.) دوشک آبی نسبت به دوشک سرخ آرامتر است. کلکین اتاق خواب نسبت به کلکین های سالون کوچکتر است. پشتی نونسبت به پشتی کهنه رنگینتر است.	میز مستطیلی بزرگتر از میز بیضوی است. دوشک آبی از دوشک سرخ آرامتر است. کلکین اتاق خواب کوچکتر از کلکین های سالون است. پشتی نواز پشتی کهنه رنگینتر است.

On-the-spot translation (Dari to English)

<i>Which one do you like better? The square mirror or the oval one?</i>	کدامشه زیاد تر خوش دارین؟ آینه چارکنجه ره یا بیضوی ره؟
<i>We have to buy five new floor mattresses for the living room.</i>	بری سالون باید پنج تا توشک نو بخریم.
<i>Please put this table in front of the sofa.</i>	لطفاً ای میزه ده پیشروی کوچ بانین.
<i>Isn't the yellow sofa cheaper than the gray one?</i>	کوچ زرد از کوچ فولادی کده ارزانتر نیس؟

Number dictation

<i>The 5th door on the right</i>	دروازه پنجم طرف راست
<i>2,619</i>	۲,۶۱۹
<i>They bought 36 lamps.</i>	آنها ۳۶ دانه چراغ خریدند.

Conjugation of new verbs in short sentences

<i>I chose the round mirror.</i>	آینه گرد را انتخاب کردم.
<i>I never complain.</i>	هیچوقت شکایت نمیکنم.

* Now conduct the same drill for a second time, in conversational Dari.

Gisting

- الف: یما جان، ای میزنصواری چطوراس؟
 ب: مقبول اس، ولی بسیار قیمت اس.
 الف: بیا که اومیزهای دگه ره هم ببینیم.
 ب: ای میز سرخ خوشت میایه؟ از میز اولی کده کمی ارزانتراس.
 الف: خوب اس. فکر میکنم که ای میز هم به اندازه میزنصواری کلان اس.
 ب: پیش از خریدن میزنان، بهتراس بعضی فرنیچر فروشی های دگه ره هم ببینی.

© sxc

1. 🎧 Listen twice and take notes.
2. Report back from your notes, in Dari.
3. Give a 2-sentence summary of the conversation, in English.
4. Practice a similar dialog with a partner, making up variations.

Extended Practice

These are suggestions for personalized and integrated activities. Work briskly through the warm-up steps. Be prepared when you are called on. Your instructor will manage the time so that no more than 10 minutes are spent on the warm-up.

Warm-up (only one student per task)

1. Quickly name five pieces of furniture.
2. Name a type of material. Your classmates will think of a piece of furniture or personal item which is commonly made of it.
3. Tell of an item that you do **not** have in your home or room.
4. Draw a shape in the air. Your neighbor identifies it in Dari.
5. Ask your teacher if he or she has leather furniture in the office.
6. Describe a characteristic of one of these chairs. A classmate will tell which chair you described, giving the ordinal number.

۴

۳

۲

۱

© all sxc

7. Dictate to your classmates five verb forms from this lesson. They will have to write and say what each means.

Talking about a purchase

Think of a couple or an individual who bought furniture. Tell about preferences and choices. Mention the cost. Prepare notes.

Now talk about the purchase.

Role-plays

One of the following situations is outlined in Dari. Which one? (2)

در کابل به خانهٔ یک افغان دعوت شده اید. با میزبان تان احوالپرسی کنید. فرنیچر عالی او را توصیف کنید. در مورد یکی دو پارچه فرنیچر حرف های تحسین آمیز به زبان آرید. وقتی از شما دعوت به نشستن شد، کوچ را انتخاب کنید.

(1) You and your Afghan friend are looking around a shop that sells small home furnishings and décor from Afghanistan. You compare the shapes and materials of the different

- mirrors
- lamps
- rugs
- cushions

Find something that you both like.

(2) You are invited to an Afghan's home in Kabul.

- Greet your host / hostess.
- Compliment your counterpart on the exquisite furniture in the home.
- Make some admiring comments about a couple of pieces.
- When asked to sit, choose the sofa.

(3) You are in an antique shop in Kabul. You are interested in some small pieces that you might take back to the U.S. with you. The salesperson is trying to sell you something

- bigger
- of a different shape
- made of a different material
- that will not fit in your small car.

Now act out these role-plays with a partner.

Authentic Material

Recognize words in short texts. Practice reading, listening and also short speaking or writing tasks. Hone your dictionary skills.

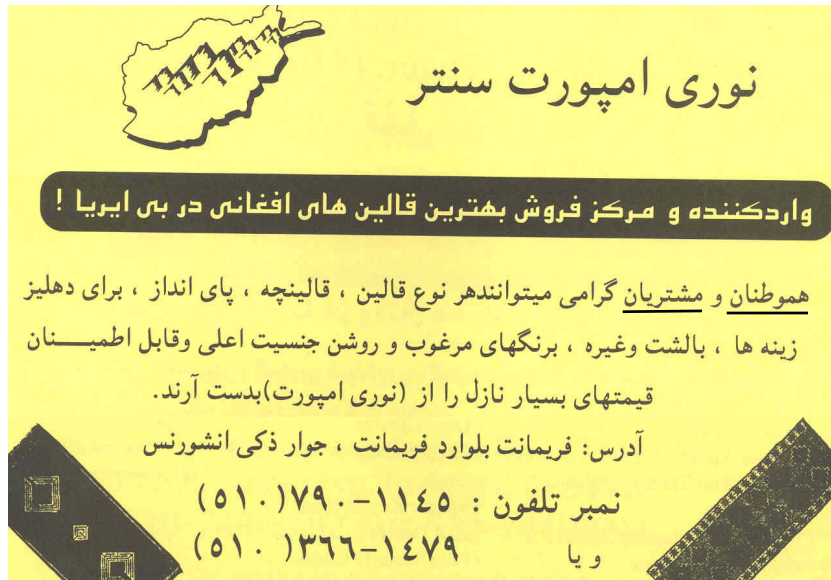
چاپخانهء نگار

فراهم کنندهٔ هر نوع خدمات چاپ

چاپ کتابها، رساله ها، اعلانات تجارتي، فورمه های اداري،
کارتهاي عروسي، کارتهاي نامزدي، کارتهاي سالگره و کارتهاي
ويژيت با بهترين كيفيت، ارزانترين نرخها و درکمترين وقت.

ما همچنان فرمايشات مشتريان عزيز را براي ساختن لوحه هاي
اعلاناتي بزرگ کاغذی، تکه یی، پلاستيکی و فلزی ميپذيريم.

1. Listen to the commercial. Repeat in Dari some of the products that are advertised.
2. Underline the superlative adjectives. Given that this is a commercial, what nouns do you think are used with these adjectives? State your guesses in English, and check the dictionary to confirm them. (best quality, cheapest rates / prices, least time)
3. Put a box around the sentence that mentions special orders. What options are listed for special orders? (Hint: Check the list of materials.) Tell the choices in Dari. (کاغذی، تکه یی، پلاستيکی، فلزی)
4. Pair up with a partner. One of you is the shop owner, the other is a customer. The customer places a special order. Together, the two of you write up the order on a sheet of paper. Specify the number of product(s), material, size, color, and text. Agree on a price.

نوری امپورت سنتر

واردکننده و مرکز فروش بهترین قالین های افغانی در بی ایریا !

هموطنان و مشتریان گرامی میتوانند هر نوع قالین ، قالینچه ، پای انداز ، برای دهلیز
زینہ ها ، بالشت وغیره ، برنگهای مرغوب و روشن جنسیت اعلی و قابل اطمینان
قیمتهای بسیار نازل را از (نوری امپورت) بدست آرند.

آدرس: فریمانت بلوارد فریمانت ، جوار ذکی انشورنس

نمبر تلفون : ۱۱۴۵ - ۷۹۰ (۵۱۰)

و یا ۱۴۷۹ - ۳۶۶ (۵۱۰)

© Ryan Azimi

1. Look at the ad. Sound out the name of the business in Dari. (نوری امپورت سنتر)
2. Who is targeted by the owner of this business? Find and underline the plural nouns constructed with ان/aan/. If necessary, look up their meanings.
3. Read the rest of the text. Tell in Dari what this business sells. Elaborate.
4. This business deserves to have a sign in “pure Dari.” Write a store sign in Dari by converting the English loan words into Dari. Use the dictionary, if needed.
(مرکز واردات نوری)

LESSON 34

At the Pharmacy

- *Vocabulary: Related to common ailments and discomfort; over-the-counter remedies*
- *Grammar: Comparative adverbs, past conditionals*
- *Functions: Ask for help or for medicine. State symptoms. Understand dosage and method of application.*
- *Skills: Survival*
- *Situation: A person who does not feel well asks the pharmacist for help.*

Grammar Notes

Comparative adverbs

Let's start by reviewing examples of comparative adjectives and adverbs in English:

'This lesson is easier than the last one.' (*adjective*)

'I learned this lesson more easily than the last one.' (*adverb*)

As we discussed in Lesson 17, Dari *adjectives* can generally act as *adverbs* when answering the question "How is it done?" (adverbs of *manner*) The above sentences will therefore share identical forms for the *adverb* and *adjective* when translated into Dari:

این درس نسبت به درس گذشته آسانتر است.

این درس را نسبت به درس گذشته آسانتر یاد گرفتم.

Now look at an example from this lesson and find the *adverb*:

این دواخانه معروف است، زیرا دواها را ارزانترازدواخانه های دیگر میفروشد.

'This pharmacy is famous, because it sells the medicines more cheaply than other pharmacies.'

Be aware that this rule applies to adverbs of manner ('better'), place ('nearer') and time ('later'), but it does not apply to adverbs of frequency ('more often').

Past conditionals

In Lesson 25, you learned how to construct conditional sentences in the present tense and present subjunctive mood: ‘If Mr. Honda goes to the city center, he will find a rental car.’ In this lesson, we introduce conditional sentences that deal with unfulfilled (contrary-to-fact) conditions. In Dari, such conditions are expressed by using the *past progressive* tense in the subordinate (‘If...’) clause and the *past progressive*, or in some cases, the *past perfect* tense in the main clause. Look at some examples:

اگر قبل از ساعت ۴ می آمدید، دکتر را می دیدید.

↓ ↓
past progressive tense

‘If you had come before 4 o’clock, you could have seen the doctor.’

اگر دواهایم را نمیخوردم، شاید خوب نمیشدم.

↓ ↓
past progressive tense

‘If I had not taken my medications, I may not have gotten well.’

اگر به مقابل^۱ این قرص ها حساسیت نمیداشتم، حتماً آنها را میخوردم.

↓ ↓
past progressive tense

‘If I were not allergic to these tablets, I would definitely take them.’ (Lit., ‘If I did not have an allergy against these tablets, I would definitely eat them.’)

اگر زودتر میرفتید، تا حالا به آنجا رسیده بودید.

↓ ↓
past perfect tense   *past progressive tense*

‘If you had gone earlier, you would have arrived there by now.’

¹ With the word ‘allergy,’ Dari uses the preposition برابر or مقابل ‘against’ rather than ‘to.’

More transitive verbs

Several compound verbs are introduced in this lesson. پانسمان کردن 'to put dressing on a wound,' پیچکاری کردن 'to give an injection,' تداوی کردن 'to treat (medically),' خوب کردن 'to cure' and بریدن 'to cut,' being *transitive verbs*, require the particle را /raa/ after their objects. Look at some examples:

باید دست تان را پانسمان کنم.	'I have to put a dressing on your hand.'
چه وقت او را پیچکاری کردید؟	'When did you give him/her an injection?'
احمد را هم همان داکتر تداوی کرد.	'That same doctor treated Ahmad, too.'
این دوا به زودی شما را خوب خواهد کرد.	'This medicine will soon cure you.'
ناهید انگشتش را برید.	'Nahid cut her finger.'

Lesson Vocabulary

 Listen and become familiar with these words:

سرردی [= درد سر]	headache
دندان دردی [= درد دندان]	toothache
شکم دردی [= درد شکم] (دل دردی)	stomachache
خراشیدگی	scratch / laceration
بریدگی	cut
سوختگی	burn
شاریدگی	rash
پلستر	Band-Aid
تداوی [= معاجه]	medical treatment
دوای مسکن [= مسکن]	pain reliever / pain killer
تابلیت [= قرص] (گولی)	pill / tablet
شربت	syrup / liquid medicine
مرهم (ملهم)	ointment
دوا ساز	pharmacist
دوا خانه [= داروخانه]	pharmacy
نرس [= پرستار]	nurse
قسم [= نوع] (رقم)	kind / type
در برابر [= به مقابل]	against
فوراً	immediately / at once
در ظرف [= در مدت]	within (a period of time)
درد داشتن / دار / داشت [= درد کردن / کن / کرد]	to hurt / to have pain
سر درد بودن / باش / بود	to have a headache
حساسیت داشتن / دار / داشت	to be allergic
خونریزی داشتن / دار / داشت	to bleed
پانسمان کردن / کن / کرد	to put a dressing on a wound
پیچکاری کردن / کن / کرد	to give an injection
تداوی کردن / کن / کرد [= معالجه کردن / کن / کرد]	to treat (medically) / to cure
خوب کردن (جور کردن) / کن / کرد	to cure / to heal
بریدن / بر / برید [= قطع کردن / کن / کرد]	to cut
کم شدن / شو / شد	to decrease

Homework

- A. 🎧 You will hear five expressions. Four fit together logically but one does not. Which one does not fit? Write it down in Dari.

دندان دردی – اسهال – شکم دردی – مرهم – سردردی (مرهم)

What do the others have in common? (They are health complaints.)

- B. 🎧 Listen and fill in the blanks with the missing words. Then translate each item into English.

این دوا شما را _____ (خوب خواهد کرد).
This medicine will cure you.

چرا دوا خانه نو دواها را _____ میفروشد؟ (قیمت تر)
Why is the new pharmacy selling the medicines more expensively?

آن پسر دست خود را _____ (بریده است).
That boy has cut his hand.

اگر _____ ، مسابقه باسکتبال را تماشا میکردم. (سردرد نمیبودم)
If I did not have a headache, I would watch the basketball game.

- C. Write the following in Dari:

Karim is allergic to these tablets.   کریم به مقابل این قرصها حساسیت دارد.

You should put this Band-Aid on the laceration on your hand.   بهتر است این پلستر را روی خراشیدگی دست تان بگذارید.
(singular, formal)

If you had taken the pain reliever earlier, you would have recovered by now. (singular, informal)   اگر دواى مسکن را زودتر می خوردی، تا حالا خوب میشدی.

Do you have a headache or a toothache? (singular, formal)   آیا سردرد استید یا دندان درد؟

Narrative (Structures)

As you work through the narrative model on the next page, you will discover examples of these structures:

Structure	Dari word(s)	English meaning
verbs in the past tense	برید رفت خونریزی داشت پانسمان کرد داد خوب کرد	'cut' 'went' 'was bleeding' ('bled') 'put a dressing on' 'gave' 'cured'
verbs in the present tense	است میفروشد	'(it) is' '(it) sells'
relative clause ('which...')	که نزدیک خانه شان واقع است	'which is located near their house'
clause stating a reason ('because....')	زیرا دواها را ارزانتر از دواخانه های دیگر میفروشد	'because it sells the medicines more cheaply than other pharmacies'
comparative adverb	ارزانتر	'more cheaply' ('cheaper')
condition (subordinate) clause	اگر ثریا فوراً به دواخانه نمیرفت	'if Suraya had not gone to the pharmacy immediately'
result (main) clause	شاید دستش به زودی خوب نمیشد	'her hand may not have healed quickly'

Narrative (Model)

© MorgueFile

هفته گذشته، ثریا در آشپزخانه دست خود را برید. اوبه یک دواخانه که نزدیک خانه‌شان واقع است، رفت. این دواخانه معروف است، زیرا دواها را ارزانتر از دواخانه‌های دیگر میفروشد. دست ثریا خونریزی داشت و بسیار درد میکرد. دوا ساز بریدگی دست ثریا را پانسمان کرد و به او دو قسم دوا داد. آن دواها دست ثریا را در ظرف سه روز خوب کرد. اگر ثریا فوراً به دواخانه نمیرفت، شاید دستش به زودی خوب نمیشد.

1. 🎧 Listen until you understand what is being said.
2. Read along with the recorded voice. Practice Dari pronunciation.
3. Complete the grid with examples. Note the English meanings.
4. If called on, point out the different structures on the SmartBoard.

Narrative (Variations)

هفته گذشته، تریا در آشپزخانه دست خود را برید. اوبه یک دواخانه که نزدیک خانه^۶ شان واقع است، رفت. این دواخانه معروف است، زیرا دواها را ارزانتر از دواخانه های دیگر میفروشد. دست تریا خونریزی داشت و بسیار درد میکرد. دوا سازبریدگی دست تریا را پانسمان کرد و به او دو قسم دوا داد. آن دواها دست تریا را در ظرف سه روز خوب کرد. اگر تریا فوراً به دواخانه نمیرفت، شاید دستش به زودی خوب نمیشد.

پیچکاری کرد	زخمی ها	یک	فریبا	دیروز
تیزتر	معاينه میکند	قاسم	کلینیک	صحب
میدان کاغذ پران بازی	پنج روز	خوبتر	دیشب	کمی
انگشت	یک هفته	مریض ها	پاک کرد	شفاخانه
میدان فوتبال	تداوی میکند	ناهد	پا	آسانتر
معاينه کرد	چهار	مکتب	داکتر	وحید
شاگردها	سه	پانسمان میکند	گوش	ماه گذشته

1. Create new narratives by choosing different words from the box to replace the shaded parts of the text.
2. Use the remaining class time to tell about what pharmacists in the U.S. can and cannot do to help their customers.

Exchange (Structures)

1. 🎧 Listen and pay attention to conversational forms that differ from formal Dari. Highlight them in the transcript on the next page.
2. Practice the exchange for fluency and good pronunciation, along with the native speakers.
3. Answer the following questions. Write key words in Dari.

(دست خوده بریده.)	• ثریا ره چی شده؟
(به دوا خانه.)	• اوکجا میره؟
(خونریزی داره وبسیار درد میکنه.)	• دستش چطوراس؟
(پانسمان میکنه ودوا میته.)	• دواسازچی میکنه؟
(دوای مسکن.)	• چی قسم دوا؟
(دل درد اس.)	• اشرفه چی شده؟
(باید پیش داکتر بره.)	• او باید کجا بره؟

4. Practice asking about and telling each other the information. Also practice your own questions.

Exchange (Models)

Suraya asks the pharmacist for help.

© Rosemary Stasek

ثریا: ببخشین، میتائین مه ره کمک کنین؟
 دوا ساز: چرا نی. چی شده؟
 ثریا: دست خوده بریدیم.
 دوا ساز: میتانم ببینم؟
 ثریا: بلی. بسیار خونریزی داره.
 دوا ساز: تشویش نکنین. مه پانسمان میکنم. زود خوب میشه.
 ثریا: بسیار درد میکنه.
 دوا ساز: یک دواى مُسکن بری تان میتم. درد کم میشه.
 ثریا: تشکر.

Ashraf is at the pharmacy.

اشرف: بسیار دل درد استم. لطفاً یک دوا بتین.
 دوا ساز: پیش داکتر نرفتن؟
 اشرف: نی، هنوز نرفتم.
 دوا ساز: مه یک تابلیت دل دردی میتم. روز سه دانه بگیرین. اما شما باید پیش داکتر برین.
 اشرف: بسیار خوب.

© Moumina Dorgabekova: "Pharmacy in Afghanistan" Boston: Management Sciences for Health

Exchange (Variations)

Question and answer practice

<i>Do you sometimes need a pain reliever?</i>	بعضی وختها به دواى مسکن احتیاج دارین؟
<i>When do you need it?</i>	چی وخت احتیاج دارین؟
<i>Where do you buy pain reliever?</i>	دواى مسکنه از کجا میخرین؟
<i>How many pills do you take?</i>	چند تا گولی میخورین؟
<i>What color are the pills?</i>	گولی ها چی رنگ داره؟
<i>Did you bring a pain reliever in your backpack today?</i>	امروزه بکس پشتی تان دواى مسکن آوردین؟

Transformation drill (imperative form to passive voice in the past tense)

<i>Stop the bleeding!</i>	خونریزی ره ایستادکو!
→ <i>The bleeding was stopped.</i>	← خونریزی ایستاد کده شد.
<i>Give him/her an injection!</i>	اوره پیچکاری کو!
<i>Examine the patient!</i>	مریضه معاینه کو!
<i>Put a dressing on the cut!</i>	بریدگی ره پانسمان کو!
<i>Write a prescription!</i>	یک نسخه نوشته کو!

On-the-spot translation (Dari to English)

<i>Hasn't the burn on your foot healed yet?</i>	سوختگی پای تان هنوز خوب نشده؟
<i>I am allergic to this medicine.</i>	مه به مقابل ای دوا حساسیت دارم.
<i>If you had gone to a dentist, your toothache would have been treated.</i>	اگه پیش یک داکتر دندان میرفتی، دندان دردیت تداوی میشد.

Number dictation

<i>1,620 tablets</i>	۱,۶۲۰ تابلت
<i>This pharmacy sells 136 types of medicine.</i>	این دواخانه ۱۳۶ قسم دوا میفروشد.

Conjugation of new verbs in short sentences

<i>I am giving Hamid an injection.</i>	حمید را پیچکاری میکنم.
<i>I had a headache yesterday.</i>	دیروز سردرد بودم.
<i>I have not put a dressing on this burn.</i>	این سوختگی را من پانسمان نکرده ام.
<i>I will treat those patients myself.</i>	آن مریضان را خودم تداوی خواهم کرد.

* Now conduct the same drill for a second time, in conversational Dari.

Gisting

- الف: چطور میتانم کمک تان کنم؟
 ب: دندانم دردمیکنه. لطفاً یک دواى مسکن بریم بتین.
 الف: کدام دندان تان درد داره؟ نشان بتین.
 ب: ای دندان طرف راس.
 الف: چرا پیش داکتر دندان نرفتین؟
 ب: از داکتر دندان بری روز سه شنبه وخت گرفتیم، اما حالی به یک دواى مسکن ضرورت دارم.
 الف: ای دوا ره بگیرین. بسیار دواى خوب اس. درد دندان تان فوراً کم میشه.
 ب: روز چند تا از ای گولی ها ره باید بخورم.
 الف: سه یا چار تا.
 ب: تشکر.

1. 🎧 Listen twice and take notes.
2. Report back from your notes, in Dari.
3. Give a 2-sentence summary of the conversation, in English.
4. Practice a similar dialog with a partner, making up variations.

Extended Practice

These are suggestions for personalized and integrated activities. Work briskly through the warm-up steps. Be prepared when you are called on. Your instructor will manage the time so that no more than 10 minutes are spent on the warm-up.

Warm-up (only one student per task)

1. Quickly name five common health problems that send people to the pharmacy.
2. Name three or more items that are typically found in a medicine cabinet.
3. Name three professionals who wear white lab coats or scrubs (in the U.S.)
4. Ask your teacher if he or she has any allergies. If yes, guess what kind.
5. Dictate to your classmates five verb forms from this lesson. They will have to write and say what each means.

Talking about a product

Think of a pharmaceutical product that is available over the counter in the U.S. Tell what it helps relieve. Mention how it is taken or applied. Prepare notes.

Now talk about the product.

Role-plays

One of the following situations is outlined in Dari. Which one? (2)

شما در افغانستان هستید. هنگام خوردن یک غذای فوری در یک بازار محلی، یک دندان خود را افکار کرده اید. به یک دوا خانه که در همان نزدیکی هست، بروید و کمک بخواهید. با دواساز در مورد تکلیف خود صحبت کنید. اگر قرار شود که داکتر دندان را ببینید، نام و آدرس نزدیکترین داکتر دندان را بپرسید.

(1) You run into your Afghan teacher at the snack bar. It is obvious from the blood on your finger that you were hurt. Your instructor is worried that it might be a deep cut.

- **Play down the severity: scrape rather than cut.**
- **Ask for a Band-Aid.**
- **Promise to see a doctor if it does not heal.**

(2) While grabbing a quick bite to eat at a local market-place in Afghanistan, you hurt a tooth. A pharmacy is close by.

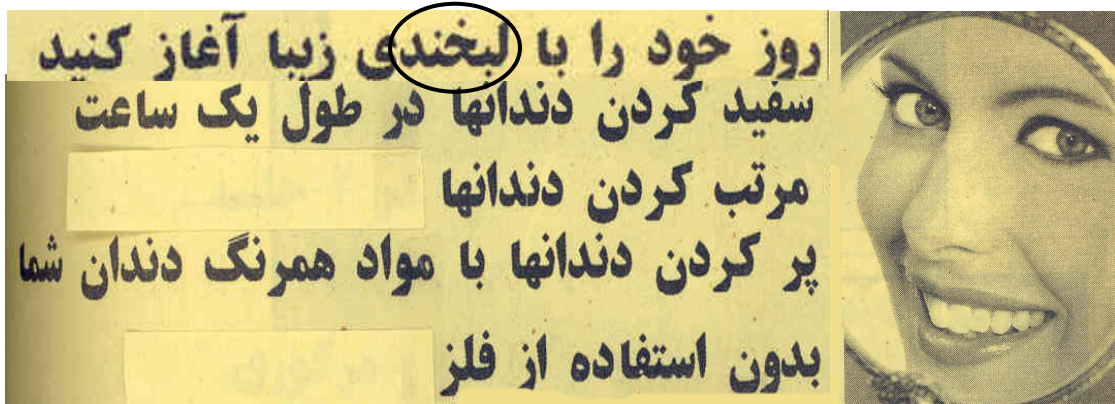
- **Ask for help.**
- **Tell the pharmacist your problem.**
- **If a visit to the dentist is in order, ask the name and address of the nearest one.**

(3) An Afghan friend who is visiting you bought a tooth-whitening kit, but does not know how to use it. Explain how it works, in simplest terms. Your friend is curious about how long the process will take, hoping for an instant whitening effect.

Now act out these role-plays with a partner.

Authentic Material

Recognize words in short texts. Practice reading, listening and also short speaking or writing tasks. Hone your dictionary skills.

© Ali Parvin

1. Look at the happy woman's face. Guess which feature the reader is supposed to notice. Then look up the circled word to find out if you guessed correctly or came close.
2. A key word is repeated throughout the text. Give its singular and plural form in Dari. (دندان، دندانها)
3. 🎧 Listen to the recording. Then highlight the words you understand in the text.
4. In pairs, share your findings from the text in Dari.
5. Label the photo with the facial features you can name in Dari.

شفافا
کلینیک صحت

داکتر ملیحه پوپل
متخصص در معالجه

• صدمات موثر و کار

• سردردی • گچی ستون فقرات
• گردن دردی • روماتیسم
• کمر دردی • بی مسمی دست و پا

© Assad Manely

1. Who is this physician? Circle and say her name.
2. What conditions does she treat? Underline all that you recognize.
3. 🎧 Listen to the recording and take notes. Which number(s) can you call to make an appointment? (510-919-0789 / 510-791-6332)
4. In pairs, practice the following role-play:
  - The receptionist is taking the patient's call.
  - The patient wants to schedule an appointment with the doctor.
  - The receptionist finds out the patient's name and complaint.
  - The patient provides all related information and repeats the day and time of the appointment for confirmation.

🎧 شما به معاینه خانه داکتر ملیحه پوپل زنگ زده اید. معاینه خانه در این وقت بسته است. اگر این یک واقعهٔ عاجل است، مستقیماً با خود داکتر ملیحه پوپل به تلفون نمره ۹۱۹-۰۷۸۹ (۵۱۰) تماس بگیرید. در غیر آن، لطفاً به معاینه خانه به شماره ۷۹۱-۶۳۳۲ (۵۱۰) در اوقات کار ما که روزهای دوشنبه تا جمعه بین ساعات ۹ صبح و ۶ شام میباشند، تلفون کنید.

LESSON 35

At the Supply Market

© Luke Powell

- *Vocabulary: Related to fuel supplies needed for survival*
- *Grammar: A review of subject-verb agreement; the Dari conjunction ... هم ... هم 'both ... and ...'; changing intransitive verbs to transitive ones*
- *Functions: Negotiate a purchase. Complain about a bad deal.*
- *Skills: Survival situation (transaction) with some (minor) complications*
- *Situation: An Afghan who ran out of coal and firewood buys more from a merchant.*

Grammar Notes

Subject-verb agreement revisited

As discussed in Lesson 17, verbs must agree with their subject. However, it is common, especially in conversational Dari, to use the singular form of verbs where the subjects

are: a) plural and b) something **other than human beings**. This is like saying “things is” but “humans are,” and it is perfectly acceptable and pleasant to the ear. Let’s look at an example:

<u>Non-human</u>	<u>Human</u>
↓	↓
فروشنده های خوب چوب و ذغال را با تریال میپوشانند که تر نشود.	
‘Good sellers cover the wood and charcoal with a tarp so they would not get wet.’	

Note that فروشنده ها ‘sellers,’ agrees with the subject میپوشانند ‘cover,’ but تر نشود ‘would not get wet’ (referring to چوب و ذغال ‘wood and charcoal’) has taken the singular form of the verb.

Of course, the above example can also be expressed in grammatically correct form, but it doesn’t sound pleasant to the ear:

فروشنده های خوب چوب و ذغال را با تریال میپوشانند که تر نشوند.	
‘Good sellers cover the wood and charcoal with a tarp so they would not get wet.’	

Now look at another example and determine whether it is the grammatically correct or the preferred version:

چوب و ذغال فروشنده بسیار تر است. ‘The seller’s wood and charcoal are very wet.’

The conjunction ... هم ... هم / ... و هم ... هم ‘both ... and ....’

Conjunctions may be divided into two groups: *single* and *correlative (paired)*. ‘and,’ اگرچه ‘or,’ نیز ‘also’ هم/ نیز ‘but,’ یا ‘or,’ ولی/ اما/ مگر ‘although’ is an example of a paired conjunction because it is used with either ولی/ مگر ‘but’ or اما ‘however.’

In this lesson, we introduce another paired conjunction, which can be used as either ... هم ... هم or ... و هم ... هم ‘both ... and ....’ Let’s take a look at a few examples:

این درس هم مشکل است هم دلچسپ.	‘This lesson is both difficult and interesting.’
نجیب هم ذغال خرید هم چوب سوخت.	‘Najib bought both coal and firewood.’
آنها هم ذغال سنگ میسوزانند و هم از بخاری های برقی استفاده میکنند.	‘They do both, burn coal and use electric heaters.’
تیل خاک هم ارزانتر است و هم به آسانی میسوزد.	‘Kerosene is both cheaper and burns more easily.’

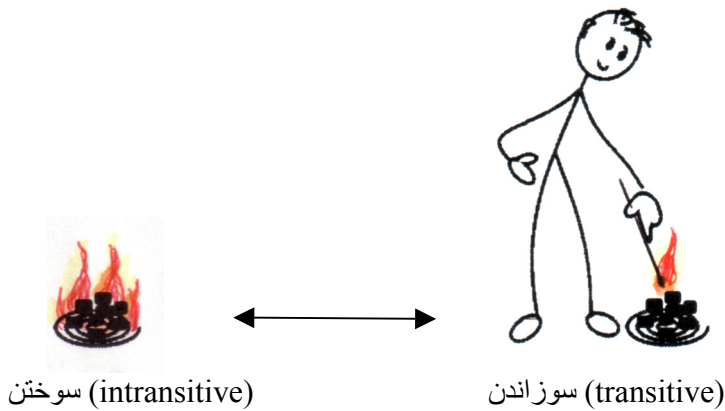
چوب و ذغال دکان اولی هم قیمت است و هم تر.

'The first shop's wood and charcoal are both expensive and wet.'

If the same verb is shared by both phrases of the sentence, it is usually dropped from the second phrase. Now go back to the examples and find the instances where the shared verbs are used only once.

Changing intransitive verbs to transitive ones

Consider the intransitive sentence 'The charcoal is burning.' versus the transitive one, 'I am burning charcoal.' You notice that in both sentences the same verb is used in English. Dari, in contrast, has different forms for intransitive and transitive verbs.

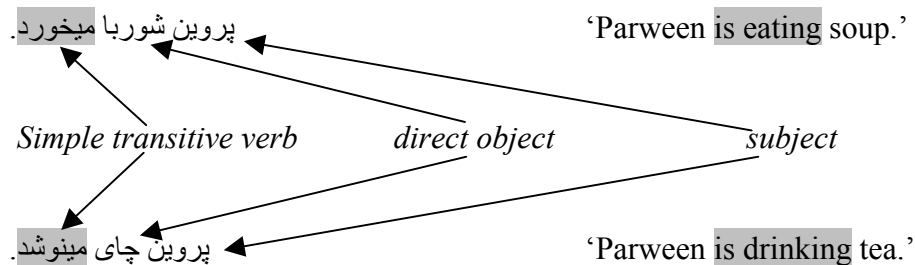

To change a Dari verb from intransitive to transitive, simply add the suffix اندن to the present stem of the intransitive verb. Here is the formula using the above example:

<u>Infinitive</u> سوختن 'to burn'	<u>Present stem</u> + <u>Suffix اندن</u> سوز اندن	<u>New infinitive</u> سوزاندن 'to burn (something)'

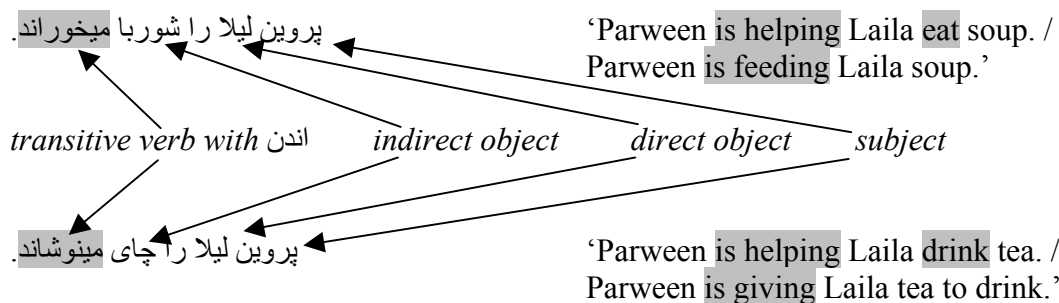
This formula is used for sentences with objects that are either directly affected by the action of the verb, or helped / caused to perform some action.

a) Simple transitive verbs:

b) Transitive verb becoming *causative* through the suffix اندن /an-dan/:

Here are more examples of *causative* verbs with اندن /an-dan/:

خوابیدن 'to sleep'	→	خواباندن 'to put someone to bed'
شناختن 'to know'	→	شناختاندن 'to introduce / to familiarize'
فهمیدن 'to understand'	→	فهماندن 'to make someone understand'
پوشیدن 'to wear / to get dressed'	→	پوشاندن 'to help someone get dressed / to cover'
رسیدن 'to arrive'	→	رساندن 'to deliver / to escort'

Note: In formal Dari, the suffix انیدن /aa-nee-dan/ can be used in place of اندن /aan-dan/. For example, خوابانیدن, نوشانیدن, پوشانیدن, رسانیدن, etc.

Cultural Notes

Traditional Afghan units of weight measurement are still being used in some remote areas of Afghanistan. The سیر /seyr/ is equal to 7 kilograms or about 15½ pounds. Other weight units are خروار /khar-waar/, (equal to 80 سیر), چارک /chaa-rak/, (one fourth of سیر), پاو /paau/, (one fourth of چارک), خورد /khurd/ (one fourth of پاو) and مئقال /mes-qaal/ (one twenty-fourth of خورد). These traditional weight units have been replaced with the metric system of weight measurement, such as gram, kilogram, ton, etc.

Lesson Vocabulary

 Listen and become familiar with these words:

ذغال	charcoal
ذغال سنگ	coal
تیل خاک	kerosene
چوب	wood
چوب سوخت	firewood
بخاری	stove / heater
گاز	propane / natural gas
برق	electricity
گالین	gallon
لیتر	liter
سیر	seyr (unit of weight)
بیرل (بیلر)	barrel
ترپال	tarp
خریدار [= مشتری]	buyer / customer
دکاندار	shopkeeper
بار	load / cargo
موترباربری	cargo truck
کراچی	cart
برقی	electric
تر	wet
خشک	dry
اولی	the first one
دود کردن / کن / کرد	to produce smoke
گرم کردن / کن / کرد	to heat / to warm up
پوشاندن / پوشان / پوشاند	to cover / to help (someone) get dressed
سوختن / سوز / سوخت	to burn (intransitive)
سوزاندن / سوزان / سوختاند (سوختاندن)	to burn (transitive)
رساندن / رسان / رساند [= تحویل دادن / ده / داد]	to deliver
فریب دادن / ده / داد (بازی دادن = ده جان زدن)	to cheat

Homework

- A. 🎧 You will hear five expressions. Four fit together logically but one does not. Which one does not fit? Write it down in Dari.

لیتر - ذغال - گیلن - سیر - بیرل (ذغال)

What do the others have in common? (They are units of measurement.)

- B. 🎧 Listen and fill in the blanks with the missing words. Then translate each item into English.

بعضی مردم در زمستان _____ میسوزانند. (ذغال سنگ)
Some people burn coal in the winter.

جمیله دخترش را لباس _____ (پوشاند).
Jamila helped her daughter get dressed.

غفور چوب سوخت را با یک _____ پوشاند. (تریال)
Ghafoor covered the firewood with a tarp.

برای _____ خانه تان از چه استفاده میکنید؟ (گرم کردن)
What do you use for heating your home?

- C. Write the following in Dari:

Hakim burns charcoal for heating his shop.

حکیم برای گرم کردن دکانش ذغال میسوزاند.

This electric heater is both beautiful and cheap.

این بخاری برقی هم مقبول است و هم ارزان.

The shopkeeper will deliver the coal to my home by cart.

دکاندار ذغال سنگ را با کراچی به خانه ام خواهد رساند.

Don't burn the wet wood because it produces a lot of smoke. (formal)

چوب تر را نسوزانید زیرا بسیار دود میکند

Narrative (Structures)

As you work through the narrative model on the next page, you will discover examples of these structures:

Structure	📖 Dari word(s)	English meaning
verb 'to burn' (transitive)	میسوزانند	'(they) burn'
verb 'to burn' (intransitive, negative)	نمیسوزد	'(they) do not burn'
verb 'to cover'	میپوشانند	'(they) cover'
adjectives	سرد قیمت خوب تر اولی	'cold' 'expensive' 'good' 'wet' 'the first'
verbs in subjunctive mood	(که) تر نشود (میخواهد) ... بخرد	'so (they would not) get wet' '(he wants to) buy'
indefinite pronouns	بعضی اکثر	'some' 'most'
paired conjunction 'both ... and ...'	... هم قیمت است و هم تر	'(they) are both expensive and wet'
<i>singular</i> verbs used with <i>plural</i> nouns	(زمستانها ... سرد) است (... هر دو... قیمت) است (... چوب و ذغال... تر) نشود (... چوب و ذغال تر) ... نمیسوزد ... دود میکند	'winters ... are cold' '...are both expensive' '... wood and charcoal ... would not get wet' '...wet wood and charcoal do not burn... produce smoke'

Narrative (Model)

© USAID

زمستان های کابل سرد است. بعضی مردم برای گرم کردن خانه های شان تیل خاک میسوزانند درحالیکه بعضی دیگر از بخاریهای برقی استفاده میکنند. تیل خاک و برق هر دو در کابل قیمت است. اکثر مردم چوب و ذغال می سوزانند. فروشنده های خوب چوب و ذغال شان را با تریال میپوشانند که تر نشود. زیرا چوب و ذغال تر به آسانی نمیسوزد و بسیار دود میکند. اکبر می خواهد برای زمستان چوب سوخت و ذغال بخرد. چوب و ذغال دکان اولی هم قیمت است و هم تر. بناءً، او به یک دکان دیگر میرود.

1. 🎧 Listen until you understand what is being said.
2. Read along with the recorded voice. Practice Dari pronunciation.
3. Complete the grid with examples. Note the English meanings.
4. If called on, point out the different structures on the SmartBoard.

© Kerry Saner

Narrative (Variations)

زمستان های کابل سرد است. بعضی مردم برای گرم کردن خانه های شان تیل خاک میسوزانند درحالیکه بعضی دیگر از بخاریهای برقی استفاده میکنند. تیل خاک و برق هر دو در کابل قیمت است. اکثر مردم چوب و ذغال می سوزانند. فروشنده های خوب چوب و ذغال شان را با تریپال میپوشانند که تر نشود. زیرا چوب و ذغال تر به آسانی نمیسوزد و بسیار دود میکند. اکبر می خواهد برای زمستان چوب سوخت و ذغال بخرد. چوب و ذغال دکان اولی هم قیمت است و هم تر. بناءً، او به یک دکان دیگر میرود.

اکثر	چوب	نمیرود	ذغال	کریم
هرات	خشک	پترول	دود نمیکند	ذغال سنگ
دیزل	فرهاد	بامیان	چوب سوخت	ارزان
هیچوقت	گاز	یک تعداد	میسوزد	تیل خاک

1. Create new narratives by choosing different words from the box to replace the shaded parts of the text.

2. Use the remaining class time to talk about Americans' fondness for backyard barbecues, and the supplies they use. Make comparisons with the simpler, Afghan-style backyard cooking.

©both sxc

© both Homayoun Seddiq

Exchange (Structures)

1. 🎧 Listen and pay attention to conversational forms that differ from formal Dari. Highlight them in the transcript on the next page.
2. Practice the exchange for fluency and good pronunciation, along with the native speakers.
3. Answer the following questions. Write key words in Dari.

- ده دوکان اول چوب سیر چند اس؟ (سیر هفتاد افغانی.)
- ذغال سیر چند اس؟ (سیر هشتاد و پنج افغانی.)
- چرا اکبر از ای دوکان چوب و ذغال نمیخره؟ (هم قیمت اس وهم تر.)
- چوب و ذغال دوکان دوم قیمتتر اس؟ (نی، ارزانتر اس.)
- اکبر چوبه سیر چند میخره؟ (سیر شصت افغانی.)
- ذغاله سیر چند میخره؟ (سیر هفتاد و پنج افغانی.)
- دوکاندار چوب و ذغال اکبره چطومیرسانه؟ (با کراچی.)

4. Practice asking about and telling each other the information. Also practice your own questions.

Exchange (Models)

Akbar talks to a coal merchant.

چوب سیر چند اس؟	اکبر:
سیر هفتاد افغانی.	دکاندار اول:
ذغال سیر چند اس؟	اکبر:
سیر هشتاد و پنج افغانی.	دکاندار اول:
بسیار قیمت اس.	اکبر:
بهترین چوب و ذغال اس.	دکاندار اول:
فکر نمیکنم. بسیار تر معلوم میشه.	اکبر:
مه همیشه سرشه می پوشانم.	دکاندار اول:
اما حالی تر اس. مه ره بازی تتی.	اکبر:

© UNEP

Exchange (Models)

Akbar strikes a better deal.

- اکبر: چوب و ذغال خشک داری؟
 دکاندار دوم: بلی. چوب و ذغال مه بسیار خشک و ارزان اس.
 اکبر: چوب سیر چند اس؟
 دکاندار دوم: سیر شصت و پنج افغانی.
 اکبر: ذغال سیر چند اس؟
 دکاندار دوم: سیر هشتاد افغانی.
 اکبر: بسیار قیمت اس.
 دکاندار دوم: چند میخاییین؟
 اکبر: چوبه سیر شصت و ذغاله سیر هفتاد و پنج افغانی میخرم.
 دکاندار دوم: بسیار خوب.

Akbar arranges for delivery.

- اکبر: کراچی دارین؟
 دکاندار دوم: تمام کراچی های ما رفتن. بار های مشتری ها ره میرسانن.
 اکبر: کراچی ها چی وخت می آین؟
 دکاندار دوم: شاید تا ساعت شش بیاین.
 اکبر: ساعت شش دیر اس. میتانین زودتر روان کنین؟
 دکاندار دوم: کوشش میکنم.

© Ellyn Cavanaugh, Ph.D.

Exchange (Variations)

Question and answer practice

<i>Do you burn charcoal or propane for barbecuing?</i>	بری کباب کدن ذغال میسوزانین یا گاز؟
<i>Where do you buy the charcoal?</i>	ذغاله از کجا میخرین؟
<i>How much is a bag of charcoal?</i>	یک خلته ذغال چند اس؟
<i>Where do you buy the propane?</i>	گازه از کجا میخرین؟
<i>Which one is cheaper? Propane or charcoal?</i>	کدامش ارزانتر اس؟ گازی یا ذغال؟
<i>What do you use for heating your home?</i>	بری گرم کدن خانه تان از چی استفاده میکنین؟
<i>Have you bought firewood for the winter?</i>	بری زمستان چوب سوخت خریدین؟
<i>Where can I buy dry firewood?</i>	چوب سوخت خشکه از کجا خریده میتانم؟

Transformation drill (simple verb to causative verb with اندن)

<i>Nahid's daughter slept.</i>	دختر ناهید خوابید.
→ <i>Nahid put her daughter to sleep.</i>	← ناهید دخترش را خواباند.
<i>Nahid's daughter ate (food.)</i>	دختر ناهید غذا خورد.
<i>Nahid's daughter got dressed.</i>	دختر ناهید لباس پوشید.

On-the-spot translation

<i>We will deliver your load to your home tomorrow.</i>	بار شما ره صبا به خانه تان میرسانیم.
<i>Good shopkeepers do not cheat their customers.</i>	دوکاندارهای خوب ده جان مشتری های شان نمیزن.
<i>I wanted to burn the charcoal, but burned my hand.</i>	میخواستم ذغاله بسوزانم، ولی دستم سوخت.

Number dictation

<i>The 3rd delivery truck has broken down.</i>	موترباربری سوم خراب شده.
<i>150 barrels of kerosene</i>	۱۵۰ بیرل تیل خاک

Conjugation of new verbs in short sentences

<i>I have not heated my home.</i>	خانه ام را گرم نکرده ام.
<i>I cover the charcoal so it won't get wet.</i>	ذغال را میپوشانم که تر نشود.
<i>I burn both wood and coal.</i>	هم چوب میسوزانم و هم ذغال سنگ.
<i>I will cheat nobody.</i>	هیچکس را فریب نخواهم داد.

* Now conduct the same drill for a second time, in conversational Dari.

Gisting

الف: ذغال سنگ سیرچند اس؟
 ب: پنجاه افغانی.
 الف: بسیار قیمت اس.
 ب: ذغال سنگ ارزانتر هم دارم. اما کمی تر اس.
 الف: نی، تره نمیخایم. ذغال سنگ خشکته سیرچهل افغانی میتی؟
 ب: چهل همیشه. چهل و پنج میخری؟
 الف: بلی، میخرم. لطفاً بیست سیربتی.

1. 🎧 Listen twice and take notes.
2. Report back from your notes, in Dari.
3. Give a 2-sentence summary of the conversation, in English.
4. Practice a similar dialog with a partner, making up variations.

© Luke Powell

Extended Practice

These are suggestions for personalized and integrated activities. Work briskly through the warm-up steps. Be prepared when you are called on. Your instructor will manage the time so that no more than 10 minutes are spent on the warm-up.

Warm-up (only one student per task)

1. Quickly name three or more heating / cooking fuels.
2. Name three or more measures used in Afghanistan.
3. Tell the predominant colors of an Afghan supply market in winter, one at a time: the colors of coal, wood, tarps, snow, etc. Your classmates will guess which item(s) corresponds to each color.
4. Ask your teacher if he or she has firewood at home. If yes, find out if he or she burns a lot of it.
5. Dictate to your classmates five verb forms from this lesson. They will have to write and say what each means.

Talking about a delivery

Think about businesses such as furniture stores, appliance stores, florists, pizza shops, restaurants, etc., that offer delivery service. Prepare notes.

Now talk about that kind of delivery.

Role-plays

One of the following situations is outlined in Dari. Which one? (1)

شما در خانه خود هیچ گونه مواد سوخت ندارید. همسایه شما که یک افغان است، در خانه اش مقدار زیاد چوب سوخت را ذخیره کرده است. با همسایه تان احوالپرسی دوستانه کنید. به او شرح دهید که خانه شما بسیار سرد است. از او کمی چوب سوخت بخواهید. وعده کنید که فردا عین مقدار چوب را به او برمیگردانید.

(1) You are without any heat in your home while your neighbor, an Afghan, has a lot of firewood stacked by the house.

- Exchange friendly greetings with your neighbor
- Explain that your home is very cold
- Ask for some firewood
- Promise to bring some wood over tomorrow.

(2) You are staffing a checkpoint in Afghanistan. A truck is pulling up. You find out from the driver

- that this is a delivery truck
- what the content / cargo is
- the destination of the cargo.

You want to look under the tarp for confirmation.

(3) An Afghan has a heater for sale. You could use a heater. Ask the Afghan

- if it burns kerosene or propane
- if it is a good / efficient heater
- if the owner will sell it with the fuel
- how much fuel you will get.

Strike a bargain with the seller.

Now act out these role-plays with a partner.

Authentic Material

Recognize words in short texts. Practice reading, listening and also short speaking or writing tasks. Hone your dictionary skills.

اگر علاقمند به خرید و فروش خانه باشید ،
 لطفاً با شعیب عزیزی تماس حاصل فرمایید .
 شعیب عزیزی با بهترین امکانات وسیع و
 شرایط مناسب در قسمت خرید و فروش
 املاک مسکونی و تدارک قرضه های
 مورد نیاز شما کمک میکند

© Aseem Koshan

1. Read the text. What type of a business is this? Say it in Dari. (رهنمای معاملات)
2. Find out the name of the owner. Say it in Dari. (شعیب عزیزی)
3. There is a conditional sentence in the text, but it has no punctuation. Underline the sentence. Then place a comma at the end of the subordinate clause, and a period at the end of the main clause.

داکتر مسعوده جلال : متولد در گلپهار کاپیسا پس از تحصیلات ابتدایی در آنجا، لیسه رابعه بلخی کابل را در ۱۳۶۱ تمام کرده فاکولتۀ طب کابل را در ۱۳۵۷ به پایان رساند. بحیث داکتر گوش در ۱۳۶۸ در شفاخانه میوند آغاز بکار کرد، سپس به شفاخانه عقلی و عصبی و از سال ۱۳۷۲ تا ۱۳۷۵ رئیس انجمن حقوق زنان بود. سپس در فاکولتۀ طب در شعبه اطفال، داکتر در شفاخانه اتاترک، در ۱۳۵۷ شامل وظیفه در سازمان جهانی مهاجرت ملل متحد، بعد مشاور صحی سازمان غذایی جهان و رئیس آن پروگرام در افغانستان کار کرد.

© Aseem Koshan

1. Read the text. What kind of text is it? (biography)
2. Say the title and full name of the person talked about, in Dari. (داکتر مسعوده جلال)
3. Where was this person born? Say the name of the place in Dari. (گلپهار کاپیسا)
4. Say the name and location of the high school this person graduated from. Speak Dari. (لیسه رابعه بلخی کابل)
5. Guess what the numbers 1372 to 1375 might refer to. Look up the meanings of the related words to confirm that you guessed correctly. (From the year 1372 to 1375 she was president of the Association for Women's Rights.)
6. Your instructor will present a eulogy in Dari, summarizing this person's life and accomplishments, adding a personal comment here and there. Listen carefully and report back what you understood from the instructor's personal comments.
7. Pretend that you have known this person. Make up additional information, in Dari. Share it with your classmates.

LESSON 36

At a Construction Project

- *Vocabulary: Related to infrastructure, strategic traffic links; destruction and repair; construction materials*
- *Grammar: Past perfect tense; adverbs of time; correlative conjunction ... هر قدر ... به همان اندازه 'the (more) ... the (better) ...'*
- *Functions: Ask questions and extract information about past conditions and present status of infrastructure*
- *Skills: Interview (basic)*
- *Situation: A reporter from a local newspaper talks to the engineer at a construction site about the project*

Grammar Notes

Past perfect tense

In the English sentence, 'I had gone before he arrived,' the verb 'had gone' is in the *past perfect* tense. The *past perfect* tense denotes action that began and ended at some point (implied or specified) in the past. In English, this tense is constructed with the auxiliary verb *had* followed by the *past participle* of the main verb. In Dari, we construct the *past perfect* tense with the auxiliary verb بودن 'to be' and the *past participle* of the main verb—but in reverse order (for a review of how the *past participle* of a verb is constructed, refer to Lesson 12.) Here is the formula for the *past perfect* tense in Dari:

Past participle of main verb + Conjugated auxiliary verb بودن

Using the above formula, let's conjugate the *past perfect* tense of رفتن 'to go':

رفته بودم	'I had gone'
رفته بودی	'You had gone'
رفته بود	'He/She/It had gone'
رفته بودیم	'We had gone'
رفته بودید	'You had gone'
رفته بودند	'They had gone'

Look at a couple of examples from this lesson:

میدان هوایی کابل در جریان جنگ داخلی خراب شده بود.
'Kabul airport had been destroyed during the civil war.'

پروژه بازسازی این میدان هوایی که سال گذشته شروع شده بود، ...
 'The reconstruction project of this airport which had begun last year, ...'

To better understand where the *past perfect* tense stands in relation to *present* and *past* tenses, look at the following examples:

Verb infinitive

خساره رساندن¹ 'to damage'

Present tense

زلزله بعضاً به شاهراه ها خساره میرساند. 'An earthquake sometimes damages the highways.'

Past tense

زلزله دیروز به این شاهراه قسماً خساره رساند. 'Yesterday's earthquake partially damaged this highway.'

Past perfect tense

زلزله سال گذشته هم به این شاهراه خساره رسانده بود. 'Last year's earthquake had also damaged this highway.'

Negation of the past perfect tense

Adding /na/ in front of the *past participle* negates the *past perfect* tense. The syllable /na/ is represented by the letter ن [noon]. For example:

زلزله سال گذشته این شاهراه ها را کاملاً خراب نکرده بود.
 'Last year's earthquake had not completely destroyed this highway.'

Stress in pronunciation

The final vowel of the *past participle* is stressed if it is in the affirmative form. /Na/ is stressed if the *past participle* is in the negative form. In the following example, the stressed parts are highlighted:

آنها به مزار شریف رفته بودند، ولی به کابل نرفته بودند.
 'They had gone to Mazar-e-Sharif, but had not gone to Kabul.'

¹ The verb رساندن or خساره وارد کردن 'to damage' requires the preposition به 'to' before the object.

Adverbs of time

Adverbs of time modify verbs by providing information about the time when an action occurs. Some examples of the most frequently used Dari adverbs of time are: حالا 'now,' امروز 'today,' دیروز 'yesterday,' زود 'early,' بعداً 'later,' اولاً 'first,' هفته گذشته 'last week,' and در این اواخر 'recently,' and در حال حاضر 'currently.'

Correlative conjunction ... هر قدر ... به همان اندازه ... 'the (more) ... the (better) ...'

In English, paired sentences with 'the' and a comparative adjective in each clause function just like correlative conjunctions:

'The faster we move, the farther we will go.'
 'The more friends you have, the less lonely you will feel.'
 'The less I work, the less money I will earn.'

While the English is constructed rather simply, the Dari counterpart is a bit more complex. It includes the expression هر قدر 'to whatever limit' in the first clause and به همان اندازه 'to that very same amount' in the second. Let's take a look at the Dari versions of the above examples:

هر قدر سریعتر حرکت کنیم، به همان اندازه دورتر خواهیم رفت.
 'The faster we move, the farther we will go.' (Lit., 'To whatever limit we move faster, to that very same amount we will go farther.')

هر قدر دوستان زیاد تر داشته باشید، به همان اندازه کمتر خود راتنها احساس میکنید.
 'The more friends you have, the less lonely you will feel.'

هر قدر کمتر کار کنم، به همان اندازه کمتر پول کمایی خواهم کرد.
 'The less I work, the less money I will earn.'

A common Dari idiom

Among the most frequently used Dari idioms is راس میگی 'You are right.' Like its English counterpart, it is used to show agreement with what the other party says. راس میگی is the conversational form of راست میگویی (Lit., 'You are telling the truth,' meaning: 'You are right.')

This expression is used when talking to one person informally (تو). When talking to one person in a polite manner or to two or more people (شما), it changes to راس میگوین.

Lesson Vocabulary

 Listen and become familiar with these words:

جنگ	war
جنگ داخلی	civil war
زلزله [= زمین لرزه]	earthquake
راه [= سرک]	road
شاهراه	highway
رن وی	runway
تونل	tunnel
انجینیر	engineer
پروژه	project
ساختمان	construction
بازسازی [= نوسازی]	reconstruction
تجهیزات [= وسایل] [= لوازم]	equipment
افزار [= آله] [= وسیله]	tool
مواد ساختمانی	construction material
معلومات [= اطلاعات]	information
کاملاً [= بکلی] [= تماماً]	completely / entirely
قسماً [= تا حدی] [= تا یک اندازه]	partially
قبل [= پیش]	ago
در حال حاضر	currently / at present
در جریان [= در وقت] [= در هنگام] [= طی] (ده)	during
راس میگی.	You are right.
معلومات دادن / ده / داد	to brief
ساختن / ساز / ساخت	to make / to construct
بازسازی کردن / کن / کرد (نوسازی کردن) (ازنوساختن)	to rebuild / reconstruct
خساره رساندن / رسان / رساند [= خساره وارد کردن / کن / کرد]	to damage
خراب کردن [= ویران کردن] / کن / کرد [= از بین بردن / بر / برد]	to destroy
خراب شدن / شو / شد	to be ruined / to be impaired / to go bad
سرعت گرفتن / گیر / گرفت	to speed up
آهسته شدن / شو / شد	to slow down

تمام کردن/کن/کرد [= به پایان رساندن/رسان/رساند] (خلاص کردن)	to complete / to finish
تمام شدن [= تکمیل شدن] / شو/ شد (خلاص شدن)	to be finished / to end
پرداختن/پرداز/پرداخت [= تأدیه کردن/کن/کرد] (دادن)	to pay

© Luke Powell

Homework

- A. 🎧 You will hear five expressions. Four fit together logically but one does not. Which one does not fit? Write it down in Dari.

تونل – رن وی – شاهراه – معلومات – میدان هوایی (معلومات)

What do the others have in common? (They are places / structures.)

- B. 🎧 Listen and fill in the blanks with the missing words. Then translate each item into English.

اکثر شاهراه ها _____ خراب شده بودند. (کاملاً)

Most of the highways had been completely destroyed.

این تونل را شش ماه قبل شروع شد. (بازسازی)

Reconstruction of this tunnel began six months ago.

کارگران این پروژه _____ کافی ندارند. (تجهیزات)

The workers of this project do not have enough equipment.

ساختمان رنوی نو قسماً _____ . (تمام شده است)

Construction of the new runway has been partially completed.

- C. Write the following in Dari:

The earthquake had damaged both the bridge and the tunnel.   زلزله هم به پل خساره رسانده بود هم به تونل.

Tell me which tools you need. (singular, informal)   به من بگو که به کدام افزارها ضرورت داری.

Currently, the laborers are constructing the new highway.   در حال حاضر، کارگران شاهراه نو را میسازند.

Who pays (the money) for the reconstruction of our school?   پول بازسازی مکتب ما را کی میپردازد؟

Narrative (Structures)

As you work through the narrative model on the next page, you will discover examples of these structures:

Structure	📖 Dari word(s)	English meaning
verbs in the past perfect tense	خراب شده بود شروع شده بود	'(it) had been destroyed' '(it) had begun'
verb in the present perfect tense	سرعت گرفته است	'(it) has sped up'
compound verb 'to brief'	معلومات داد	'(he) briefed'
verbs in the present tense	ترمیم میکنند ندارند کار میکند	'(they) are repairing' '(they) do not have' '(he) works'
adverbs of time	در این اواخر در حال حاضر	'recently' 'currently'
time expression with numeral	ده ماه قبل	'ten months ago'
relative clause beginning with 'who'	که به حیث انجینیر در این پروژه کار میکند	'who works as an engineer on this project'
correlative conjunction 'the ... the ...'	هر قدر تجهیزات زیاد تر داشته باشیم، به همان اندازه زودتر کار ما تمام خواهد شد.	'The more equipment we have, the earlier our work will end.'

Narrative (Model)

© both John Pike

میدان هوایی کابل در جریان جنگ داخلی خراب شده بود. پروژه بازسازی این میدان هوایی که ده ماه قبل شروع شده بود، در این اواخر سرعت گرفته است. در حال حاضر، کارگران رنوی میدان هوایی را ترمیم می کنند. آنها تجهیزات کافی ندارند. عمر که به حیث انجینیر در این پروژه کار میکند، در مورد بازسازی میدان هوایی کابل به خبرنگار تلویزیون معلومات داد. او گفت: "هر قدر تجهیزات زیاد تر داشته باشیم، به همان اندازه زود تر کار ما تمام خواهد شد."

1. 🎧 Listen until you understand what is being said.
2. Read along with the recorded voice. Practice Dari pronunciation.
3. Complete the grid with examples. Note the English meanings.
4. If called on, point out the different structures on the SmartBoard.

Narrative (Variations)

میدان هوایی کابل در جریان جنگ داخلی خراب شده بود. پروژه بازسازی این میدان هوایی که ده ماه قبل شروع شده بود، در این اواخر سرعت گرفته است. در حال حاضر، کارگران رنوی میدان هوایی را ترمیم می کنند. آنها تجهیزات کافی ندارند. عمر که به حیث انجینیر در این پروژه کار میکند، در مورد بازسازی میدان هوایی کابل به خبرنگار تلویزیون معلومات داد. او گفت: "هر قدر تجهیزات زیاد تر داشته باشیم، به همان اندازه زود تر کار ما تمام خواهد شد."

یتیم خانه	زلزله	دیوارها	شفاخانه	شش ماه قبل
مدیر	فاروق	پوهنتون	کارگر	غزنی
افزارها	اسد	اتاقها	رادیو	دو سال قبل
جلال آباد	کم	ماه گذشته	رئیس	دیر
کریم	آهسته شده است	مواد ساختمانی		قندهار
سال گذشته	هوتل	روزنامه	تعمیرها	هرات

1. Create new narratives by choosing different words from the box to replace the shaded parts of the text.
2. Use the remaining class time to tell about repairs after an earthquake.

Exchange (Structures)

1. 🎧 Listen and pay attention to conversational forms that differ from formal Dari. Highlight them in the transcript on the next page.
2. Practice the exchange for fluency and good pronunciation, along with the native speakers.
3. Answer the following questions. Write key words in Dari.

(میدان هوایی ره.)	• چی ره نوسازی میکنن؟
(ده ماه پیش.)	• نوسازی کی شروع شده بود؟
(اونا تجهیزات کافی ندارن.)	• چرا کارشان هنوز خلاص نشده؟
(بسیار لایق وبا تجربه استن.)	• کارگرهای ای پروژه چطور استن؟
(شاید ده شش ماه.)	• پروژه چی وخت خلاص میشه؟
(سرکها وشاهراه ها.)	• دگه چی از نوساخته میشه؟
(امریکا یا آلمان.)	• پیسهٔ نوسازی اونا ره کی میته؟

4. Practice asking about and telling each other the information. Also practice your own questions.

Exchange (Models)

A reporter interviews the engineer of the airport reconstruction project.

© both John Pike

- خبرنگار: لطفاً ده مورد پروژه^ه نوسازی میدان هوایی کمی معلومات بتین.
 عمر: ای پروژه که ده ماه پیش شروع شده بود، هنوز خلاص نشده.
 خبرنگار: ده ماه وخت زیاد اس. چرا نتانستین ده ای مدت کارها ره خلاص کنین؟
 عمر: به خاطری که تجهیزات کافی نداریم، آستا ترکار میکنیم.
 خبرنگار: کارگرهای ماهر دارین؟
 عمر: بلی، بعضی از کارگرها بسیار ماهر و با تجربه استن.
 خبرنگار: به مه گفته میتانین که پروژه چی وخت خلاص خاد شد؟
 عمر: شاید ده ظرف شش ماه دگه خلاص شوه.

Two Kabul residents talk about reconstruction of roads and highways.

© USAID

هاشم: فرهاد جان، ای سرک کاملاً خراب شده. باید از نو ساخته شوه.
 فرهاد: بلی، نه تنها ای سرک بلکه تمام سرک های دگه که خراب شده، نوسازی
 همیشه.

هاشم: ساختن سرک ها و شاهراه ها پیسهٔ بسیار زیاد کار داره.

فرهاد: راس میگی هاشم جان.

هاشم: ای پیسه ره کی میته؟

فرهاد: نمیدانم. شاید امریکا یا آلمان بته.

© USINFO

Exchange (Variations)

Question and answer practice

*Let's construct an Afghan teahouse. Who wants to work on the project? (Raise your hand!)
Have you worked on a construction project before?*

Do you have tools?

Can you work during the weekend?

Who buys the construction material?

Who pays for it?

When will the project be finished?

Can we finish it earlier?

Now let's drink tea in our new teahouse!

بیابین که یک چایخانه افغانی بسازیم. کی میخایه که ده ای پروژه کارکنه؟ (دست خوده بالا کنین!) پیشترده کدام پروژه ساختمانی کارکدین؟

افزاردارین؟

ده آخر هفته کارکده میتانین؟

مواد ساختمانی ره کی میخره؟

پیسسه شه کی میته؟

پروژه چی وخت خلاص خاد شد؟

میتانیم که زودتر خلاصش کنیم؟

حالی بیابین که ده چایخانه نوخود جای بخوریم!

Transformation drill (past perfect tense: "Before the war, ...")

Had they constructed Kabul airport before the war?

→ Yes, they had constructed it before the war.

Had they reconstructed the highway before the war?

→ No, they had not reconstructed it before the war.

Had they built the tunnel before the war?

Had they damaged the power dam before the war?

Had they destroyed the school before the war?

Had they trained the soldiers before the war?

میدان هوایی کابله پیش از جنگ ساخته بودن؟

← بلی، اوره پیش از جنگ ساخته بودن.

شاهراه ره پیش از جنگ نوسازی کده بودن؟

← نی، اوره پیش از جنگ نوسازی نکده بودن.

تونله پیش از جنگ آباد کده بودن؟

به بند برق پیش از جنگ خساره رسانده بودن؟

مکتبه پیش از جنگ کدام خراب کده بودن؟

عسکرها ره پیش از جنگ تعلیم داده بودن؟

On-the-spot translation

Last year's earthquake had damaged my house.

Who will pay for the reconstruction of the bridge?

Where did you buy these tools?

زلزله سال گذشته به خانه مه خساره رسانده بود.

پیسسه نوسازی پله کی میته؟

ای افزارها ره از کجا خریدین؟

Number dictation

2,607

The 2nd construction project

145 kilometers of repaired highway

۲,۶۰۷

پروژه ساختمانی دوم

۱۴۵ کیلومتر شاهراه ترمیم شده

Conjugation of new verbs in short sentences

I will demolish my old house.

I briefed the new soldiers.

I have not finished my work yet.

I will pay the money for buying the tools.

خانه کهنه ام را خراب خواهم کرد.

به سربازان نومعلومات دادم.

کارم را هنوز تمام نکرده ام.

پول خریدن افزارها را من میدهم.

* Now conduct the same drill for a second time, in conversational Dari.

Gisting

© Mustafa Rasuli

- الف: مه می بینم که ای تونل از نوساخته میشه.
 ب: بلی، تونل که ده وخت جنگ داخلی کاملاً خراب شده بود، باید از نوساخته شوه.
 الف: شما ده اینجه کار میکنین؟
 ب: بلی، مه به حیث کارگرده ای پروژه کار میکنم.
 الف: ای پروژه چی وخت شروع شد؟
 ب: پنج ماه پیش.
 الف: کی خلاص میشه؟
 ب: شاید ده ظرف یک سال خلاص شوه.

1. 🎧 Listen twice and take notes.
2. Report back from your notes, in Dari.
3. Give a 2-sentence summary of the conversation, in English.
4. Practice a similar dialog with a partner, making up variations.

Extended Practice

These are suggestions for personalized and integrated activities. Work briskly through the warm-up steps. Be prepared when you are called on. Your instructor will manage the time so that no more than 10 minutes are spent on the warm-up.

Warm-up (only one student per task)

1. Quickly name five or more blue collar occupations.
2. Name five or more white collar professions.
3. Name three to five structures (partially) made of steel.
4. Ask your teacher if there was an earthquake in Monterey last year. If so, find out if your teacher's home was damaged.
5. Tell what you have enough of. Then tell what you don't have enough of.
6. Dictate to your classmates five verb forms from this lesson. They will have to write and say what each means.

Talking about the aftermath

Choose a picture. Think about what might have caused the damage, what the structure is like now, and what will happen next. Prepare notes.

Now tell about the situation: past, present and future.

© Kerry Saner ↑

© Defend America →

Role-plays

One of the following situations is outlined in Dari. Which one? (1)

شما با یک دوست افغان خود صحبت میکنید. دوست شما میخواهد که در شهر خود یک استادیوم بزرگ آباد کند، و یک طرح ساده آن را برای شما رسم میکند. هردوی شما لست موادی را که برای تکمیل کردن این پروژه احتیاج خواهید داشت ترتیب کنید. در پلان تان راه دخول به استادیوم و ساحه پارکنگ را بگنجانید.

(1) You are talking with an Afghan friend who wants to build a large stadium in his/her hometown, and draws a sketch for you. Together, you name the materials you will need to complete the project. Include an access road and parking lot in your plan.

(2) You are talking with an Afghan village representative. Your unit has offered to help rebuild the local school. Find out if the village has

- laborers
- building materials
- construction equipment.

The village representative is asking for more of each, since there is a shortage.

(3) You have hired a group of Afghan groundskeepers. They are cleaning up your property. It appears that they are working too slowly in the afternoon. Talk to the foreman about speeding up their work. Taking longer will not earn them more money.

Now act out these role-plays with a partner.

Authentic Material

Recognize words in short texts. Practice reading, listening and also short speaking or writing tasks. Hone your dictionary skills.

انجام کلیه امور ساختمانی و طراحی

بمدیریت **کامران میثاقی**

ساخت و یا تعمیر زیربنا و همچنین چهارچوب ساختمان

ساختن ساختمانهای جدید
اضافه کردن اتاق ، حمام ، آشپزخانه ، دستشویی
و ساختن رستوران و ساختمانهای تجاری

با بیش از ۱۲ سال
تجربه در آمریکا

© Ali Parvin

1. Read the text. Find out what kind of business is advertised. Say it in Dari.
(ساختمان)
2. How long has this business existed? Say it in Dari. (۱۲ سال)
3. Sound out any familiar words. Can you guess their meanings?
4. Find and circle the name of the business owner / manager.

تلفات زلزله افغانستان به 2000 تن رسید

ولایت بغلان در خلال جنگ داخلی افغانستان شاهد نبردهای شدید بود

© Serajuddin Wahaj

1. Look at the headline of this news item. Can you guess what is reported?
2. 🎧 Listen to the recording of a related dialog between two Afghans. Say what happened in one sentence. Speak Dari.
3. Listen again. Now note key words in conversational Dari on the following:
  - What type of a disaster was it? (زلزله)
  - Where did it happen? (ده ولایت بغلان)
  - How many died? (۲,۰۰۰ نفر)
  - How many were injured? (۱,۵۰۰ نفر)
  - What was the extent of property damage? (خانه ها و دوکانها خراب شده)
  - What was done to help survivors? (یک قطعهٔ عسکری فرستاده شده)
4. In pairs, share your notes. Take turns telling and agreeing (or disagreeing).

- فرهاد جان، شنیدی که دیروز یک زلزلهٔ بسیار شدید واقع شد.
 فرهاد: نی، نشنیدم. ده کجا واقع شد؟
 یما: ده یک منطقه ده شمال ولایت بغلان.
 فرهاد: زلزله بسیار خرابی کده؟
 یما: بلی. میگن که تقریباً دو هزار نفر کشته شده و یک هزار و پنجمصد نفر دگه زخمی شده. یک تعداد زیاد خانه های مردم و دوکانها هم کاملاً خراب شده.
 فرهاد: باید به مردم او منطقه کمک های عاجل رسانده شوه.
 یما: ده رادیو گفتن که یک قطعهٔ عسکری به اونجه فرستاده شده.

A United Nations Environment Programme (UNEP) Post-Conflict Environment Assessment report shows how more than two decades of warfare in Afghanistan have led to environmental damage. The report chronicles how impoverished Afghans scavenging for firewood, and “timber barons” illegal logging operations have caused widespread deforestation and huge losses to pistachio farmers.

1. Read the English overview to become familiar with the issue.

- از سال ۱۹۷۸ به اینسو، بیش از نصف (جنگل) های افغانستان از بین برده شده است.
- میلیونها (درخت) به صورت غیرقانونی قطع کرده شده اند. طی این مدت، در یک روز، حتی ۲۰۰ موتر باربری پر از (چوب) قاچاقی به پاکستان برده میشد.
- حاصلات (پسته) افغانستان نیز بی اندازه کم شده است. زیرا مردم از درختان پسته که هر کدام آن میتوانست ۳۵ – ۵۰ کیلوگرام پسته تولید کند، به حیث چوب سوخت استفاده کرده اند.
- در این اواخر، در اکثر جاهای افغانستان درخت های نو (غرس کرده میشود).

2. Read the bulleted items that summarize the problems in Dari. Compare them to the English overview and guess which words mean ‘timber,’ ‘to plant,’ ‘tree,’ ‘forest’ and ‘pistachio.’
3. Look up the circled words to confirm your guesses. (‘forest,’ ‘tree,’ ‘wood / timber,’ ‘pistachio,’ ‘are being planted’)
4. Now study the photos on the next page and make a comment about each in Dari.
5. Time permitting, write one or more Dari captions for the photos.

© all UNEP

REVIEW 33-36

This homework assignment is to be completed in increments over 4 days (or 4 lessons). It contains elements of several lessons that are recombined in a new dialog. The assignment consists of a series of steps, all of which are to be turned in for a grade, on a weekly basis.

Part A

1. 🎧 Listen and transcribe.

عثمان: تشکروهاب جان که ده مورد میدان هوایی به مه معلومات دادی.
 وهاب: عثمان جان، خوب شد که نوسازی میدان هوایی خلاص شد.
 عثمان: نی، تا حالی ندیدیم. بگو چطوراس؟
 وهاب: تو میدان هوایی ره بعد از نوسازی دیدی؟
 عثمان: راست میگی. میدان هوایی ده سال های جنگ داخلی بسیار خراب شده بود.
 وهاب: تعمیرش مستطیلی وکلان اس. داخل تعمیر بسیار مقبول اس. تمام میل وفرنچرش چوبی ونواس.

2. Rewrite the segments in proper order to make a meaningful dialog.
3. Now write a narrative of three sentences about the airport, using the information from the dialog. Then, add one more sentence with information that you make up.

Part B

1. 🎧 Listen and transcribe.

نسیمه: ذغال سنگ بد اس؟
 احمد: اگه چوب خشک باشه، دود نمیکنه.
 نسیمه: احمد جان، نمیدانم که کریمه چرا سر درد اس.
 احمد: نی، ذغال سنگ بد نیس، ولی دودش بری صحت خوب نیس.
 نسیمه: مه امسال چوب بخرم یا ذغال سنگ؟
 احمد: بخاطریکه ده بخاری کهنه ذغال سنگ می سوزانه.
 نسیمه: چوب سوخت چطوراس؟ دود نمیکنه؟
 احمد: چوب بخر که ارزانتر اس.

2. Rewrite the segments in proper order to make a meaningful dialog.
3. Now write a narrative of three sentences about the conversation. Then, add one more sentence with information that you make up.

Part A: The dialog in proper order.

- وهاب: عثمان جان، خوب شد که نوسازی میدان هوایی خلاص شد.
عثمان: راست میگی. میدان هوایی ده سال های جنگ داخلی بسیار خراب شده بود.
وهاب: تو میدان هوایی ره بعد از نوسازی دیدی؟
عثمان: نی، تا حالی ندیدیم. بگو چطور اس؟
وهاب: تعمیرش مستطیلی وکلان اس. داخل تعمیر بسیار مقبول اس. تمام مبل و فرنیچرش چوبی ونواس.
عثمان: تشکروهاب جان که ده مورد میدان هوایی به مه معلومات دادی.

- Wahab: Dear Osman, it is good that the rebuilding of the airport was completed.
Osman: You are right. The airport had been severely damaged during the civil war years.
Wahab: Have you seen the airport since it was reconstructed?
Osman: No, not yet. Tell me what it is like.
Wahab: The building is rectangular and big. The interior of the building is very beautiful. All the furniture is wooden and new.
Osman: Thanks, dear Wahab, for the information about the airport.

Part B: The dialog in proper order.

- نسیمه: احمد جان، نمیدانم که کریمه چرا سر درد اس.
احمد: بخاطریکه ده بخاری کهنه ذغال سنگ می سوزانه.
نسیمه: ذغال سنگ بد اس؟
احمد: نی، ذغال سنگ بد نیس، ولی دودش بری صحت خوب نیس.
نسیمه: چوب سوخت چطور اس؟ دود نمیکنه؟
احمد: آگه چوب خشک باشه، دود نمیکنه.
نسیمه: مه امسال چوب بخرم یا ذغال سنگ؟
احمد: چوب بخر که ارزانتر اس.

- Nasima: Dear Ahmad, I don't know why Karima has a headache.
Ahmad: Because she burns coal in an old heater.
Nasima: Is coal bad?
Ahmad: No, coal is not bad, but its smoke is not good for (your) health.
Nasima: What about the firewood? Doesn't it produce smoke?
Ahmad: It won't produce smoke if it is dry.
Nasima: Should I buy firewood or coal this year?
Ahmad: Buy firewood; it is cheaper.